

Zeister Zendingsgenootschap

Jaarverslag 2014

ZZg / Zeister Zendingsgenootschap

Zusterplein 20 ♦ 3703 CB ZEIST

www.zzg.nl ♦ info@zzg.nl

(030) 692 71 80

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. ZZg in het kort	4
2. Fondsenwerving	6
3. Besteding aan doelstelling	7
4. Educatie	12
5. Beleidslijnen buiten het primaire proces	16
6. Beheer en bestuur	17
7. Verantwoordingsverklaring ZZg	21
8. Toekomstparagraaf	23
9. Risicoparagraaf	23
10. Bijlagen	
Instrumenten (fondsen)werving	24
Afkortingen	24
Subsidiebeschikkingen 2014	25
Jaarrekening 2014	29

Voorwoord

Geachte lezer,

Hierbij leggen wij, het bestuur van het ZZg, verantwoording af over onze werkzaamheden van het afgelopen jaar en presenteer ik u namens het bestuur het jaarverslag en bijbehorende financiële verslag over 2014. We constateren dat er nog velen zijn die het werk en de aandachtsgebieden van het ZZg steunen en daarmee haar doelstelling onderschrijven. Gelukkig zijn we in staat veel van onze gewaardeerde broeders, zusters en gulle gevers te kunnen inspireren.

Wij worden echter ook geconfronteerd met een andere werkelijkheid. Al enkele jaren zien we het beeld van afnemende inkomsten. Dat dwingt ons tot steeds scherpere afwegingen bij de toekenning van middelen aan verschillende projecten.

De terugloop in inkomsten stimuleert ons ook om in gesprek te blijven met onze partnerorganisaties over de vraag hoe de afhankelijkheid van donaties nog verder kan worden afgebouwd. Zo reisde een bestuursdelegatie in februari naar Suriname om samen met een delegatie van het bestuur van de Europese kerkprovincie beleidsoverleg te hebben met het bestuur van de Broedergemeente in Suriname.

In dat overleg hebben we ernaar gestreefd om onze partners nadrukkelijk bij het bepalen van het beleid te betrekken. Het delen van inzichten leidt tot een goede samenwerking en hopelijk ook tot inspiratie.

Het ZZB heeft het afgelopen jaar ook gekeken naar de eigen bedrijfsvoering en bepaald dat er op zal worden ingezet de bedrijfskosten te verlagen. In 2014 heeft het bestuur in samenwerking met de Algemeen Secretaris een aantal scenario's ontwikkeld voor de toekomst van het ZZg. In deze scenario's was steeds ook sprake van maatregelen om te bezuinigen.

De aansturing van dit proces vraagt van ons de nodige aandacht en zorgvuldigheid.

Wij spreken daarom waardering uit aan de medewerkers die ondanks de onzekere toekomst samen met het bestuur de uitdagingen steeds opnieuw aangaan, hun creativiteit inzetten om de inkomsten te verhogen, en om zo het vaandel van het ZZg hoog te houden.

Het bestuur heeft ook ingezet op effectief besturen. Wij hebben de verschillende verantwoordelijkheden met de uitvoeringsorganisatie beter gestroomlijnd.

Naast het bovenstaande hebben wij gewerkt aan het verder optimaliseren van het contact met de leden van het Zeister Zendingsgenootschap. Wij hebben de Oudstenraden van de broedergemeenten meer dan ooit deelgenoot gemaakt bij de totstandkoming van het nieuwe beleidsplan 2016- 2020. Maar het contact was breder. We organiseerden samen met de gemeenten gespreksavonden over geloofsthema's en we ontvingen groepen jongeren uit diverse gemeenten op het kantoor van het ZZg op de pleinen.

Dat wij, en allen die het ZZg een warm hart toedragen, onze jongeren mogen blijven enthousiasmeren voor het prachtige werk van onze organisatie.

Laten wij samen, jong en oud, verder werken in de wijngaard van de Heer.

Met broederlijke groeten,

Stanley Veldwachter

Voorzitter van het Zeister Zendingsgenootschap

1 ZZg in het kort

Wie zijn we?

Het Zeister Zendingsgenootschap (ZZg) is de organisatie voor zending van de Evangelische Broedergemeente in Nederland. Het maakt deel uit van de Europese Continentale kerkprovincie en is daardoor onderdeel van de wereldwijde Broeder Uniteit. Opggericht in 1793, werkt het ZZg al meer dan twee eeuwen aan het bekend maken van Gods heil dat in Jezus Christus aan de wereld is verschenen.

Het unieke van het ZZg

Het ZZg is de oudste zendingsorganisatie in Nederland die zich op het ondersteunen van landen of projecten in het Zuiden richt. Het verschil met een reguliere projectorganisatie is dat wij *de relatie* even belangrijk vinden als *het resultaat*. Door die relatie blijven we ook trouw aan onze partnerorganisaties als de resultaten tegenvallen. Het ZZg wil donateurs in Nederland verbinden aan organisaties in het Zuiden die zich inzetten voor (kans)armen. Die onderlinge verbondenheid blijkt natuurlijk uit tastbare steun, maar als zendingsorganisatie weten we goed dat geld van buiten af niet het enige belangrijke is in de relatie. Dat maakt ons extra gevoelig voor de geestelijke of mentale kant van ondersteuning en hulp. Vaak is een projectplan en de inzet van middelen niet genoeg om een duurzame verbetering van de situatie te laten ontstaan. Er in geloven en er echt voor gaan is vaak minstens even belangrijk. De kracht van de partnerorganisatie zelf is de basis voor verbetering. Daarom vinden we het ook uitermate belangrijk dat onze partnerorganisaties zelf lobbyen bij hun overheid en zelf fondsen werven voor hun projecten.

Beleidsdoelen

De strategische speerpunten uit het beleidsplan 2011-2015:

1-Capaciteitsontwikkeling

Onze partnerorganisaties vinden het belangrijk om niet meer afhankelijk te zijn van externe financiering vanuit het buitenland. Daarom ondersteunen we de Evangelische Broedergemeente in Suriname bij de capaciteitsversterking van hun Centraal Kantoor. Het is de bedoeling dat een versterkt kantoor beter kan functioneren, de eigen bijdragen van gemeenten kan innen, effectiever het onroerend goed kan exploiteren en succesvol kan lobbyen voor overheidssteun.

In Tanzania bouwden we onze exploitatiesteun aan de Evangelische Broedergemeente af, maar we dragen meer geld bij aan projecten die gericht zijn op een combinatie van onderwijs en inkomensverwerving.

In ons programma voor het Binnenland van Suriname, dat gefinancierd wordt met Nederlandse overheidssteun MFSII, vormt capaciteitsontwikkeling een sleutelrol, zowel in het onderwijsprogramma als in het economische programma. Het is de bedoeling dat de regionale organisaties in het Binnenland vanaf 2016 hun begeleiding zonder hulp vanuit Nederland uit kunnen voeren.

2-Sterkere projecten

Het is voor onze werving van groot belang dat we sterke projecten voorhanden hebben, die we voor ondersteuning in beeld kunnen brengen bij onze donateurs. De gedachte is dat capaciteitsontwikkeling van partnerorganisaties zich zal vertalen in de aanbidding van sterkere projecten.

3-Fondsenwerving

We leggen een groot accent op de fondsenwerving door de bestaande werving via bijvoorbeeld het ZZg- Nieuws effectiever te maken en door op zoek te gaan naar nieuwe donateurs, die eenmalig of regelmatig projecten willen ondersteunen.

Realisatie Jaarplan 2014 in samenvatting

In 2014 heeft het ZZg met zo'n 60 subsidietoekenningen veelsoortig zending-, diaconaal- en ontwikkelingswerk ondersteund in landen waarin de Broedergemeente bestaat. De hoogste subsidie bedroeg € 150.000, de laagste € 400.

Maar niet alleen met geld, ook met veel gesprekken, bezoeken en andere interventies is wereldwijd contact geweest om onze partners te versterken in hun professionaliteit, om te luisteren naar wat hen inspireert, om te delen wat ons bezighoudt.

Onze activiteiten, geordend als bijdragen aan onze beleidsdoelen:

1-Capaciteitsontwikkeling

In 2014 voerden we een interne analyse van ons partnerbeleid uit, waarbij we gericht keken naar de resultaten van ons streven om de partnerorganisatie te ondersteunen in capaciteitsontwikkeling. Er werd een belangrijke conclusie getrokken ten aanzien van het verband tussen capaciteitsontwikkeling en de ontwikkeling van sterke projecten. De logica van het beleidsplan lijkt niet te kloppen. Capaciteitsversterking van –met name kerkelijke- partnerorganisaties leidt niet logischerwijze tot de ontwikkeling van sterkere en beter werfbare projecten. Capaciteitsversterking van (kerkelijke) partnerorganisaties heeft juist tot doel dat de organisatie financieel onafhankelijk wordt van het ZZg. (De Medische Zending is in dit opzicht een mooi voorbeeld).

2-Sterkere projecten

Het is gelukt om in 2014 enkele sterke projecten te ontwikkelen: de bouw van kassen voor tomaten in Elim Home, de volwassenen educatie en de bouw van onderwijzerswoningen in het binnenland van Suriname (waardoor bevoegde leerkrachten gestimuleerd kunnen worden om in het binnenland te gaan werken). We kregen van kerken en kerkelijke organisaties geen verzoeken om een sterk en aansprekend project te ondersteunen.

3 Fondsenwerving

We bleven ook in 2014 zoeken naar effectievere manieren om onze werving via brieven en het ZZg Nieuws voort te zetten. We zijn ervan overtuigd dat we deze manier van fondsenwerving beter uitvoeren dan ooit, maar ook dat het in de huidige tijd lastiger fondsenwerven is voor ontwikkelingsdoelen dan ooit. Toch blijken we niet veel meer te kunnen doen dan de neergang in inkomsten afremmen. We zien deze trend terug bij onze collega organisaties. Deze tegenvallende resultaten in de werving, samen met de gestage terugloop van de werving via het ZZg Nieuws noopt het bestuur eens te meer zich te bezinnen op de (financiële) toekomst van het ZZg.

Toekomst

Het bestuur heeft in enkele sessies besluiten genomen over de grote lijnen waarbinnen het Beleidsplan 2016-2020 geformuleerd dient te worden. De organisatie zal na 2016, als de overheidsmiddelen wegvallen, sterk krimpen, maar er zullen ook andere inhoudelijke accenten gelegd worden. Het nieuwe Beleidsplan zal op 13 juni 2015 in de Algemene Ledenvergadering besproken worden.

Enkele getallen

Inkomsten 2014	€ 1.969.855
Besteed in Suriname	€ 1.178348
Besteed in Tanzania	€ 153.841
Besteed in overige landen	€ 107.935
Vrijgevallen verplichtingen	€ 129.600 -/-
Bestedingen aan de doelstellingen:	
ratio t.o.v. de totale baten	87.3%
ratio t.o.v. de totale lasten	77.1%
Medewerkers	10 (7,6 FTE)
Vrijwilligers op kantoor	3
Abonnees ZZg-nieuws	ca. 14.000

Bestuur

Het ZZg kent een bestuur dat zes keer per jaar bijeenkwam. De dagelijkse leiding van de uitvoering berust bij de algemeen secretaris.

Normen 2014

Kosten eigen fondsenwerving ten opzichte van baten fondsenwerving 14,8%. Onze eigen norm is: 15%; (CBF-norm is: 25%)

Beheer en administratie ten opzichte van het totaal van de uitgaven: 12,9%

We zien dat het steeds lastiger wordt om te voldoen aan deze normen door teruglopende inkomsten en nemen beleidsmatige maatregelen in het nieuwe Beleidsplan 2016-2020. Tot die tijd volgen we het huidige Beleidsplan 2011-2015.

Inspiratie

We hebben ons dit jaar laten inspireren door de Dagtekst die we meekregen van de Evangelische Broedergemeente in Zeist: *Gerechtigheid en recht doen is de Here welgevalliger dan Offers.* (Spr. 21: 3).

De woorden van de dichter brachten ons bij overwegingen om te offeren: gebeurt dat vanuit een gevoel dat God wel iets teruggeeft als mensen offeren, of gebeurt een offer uit dankbaarheid? Het eerste is beperkend en het laatste is bevrijdend. Die houding zien we bij veel donateurs: men geeft uit dankbaarheid. Onze donateurs verwachten soms een duidelijk resultaat van de gift: er is aantoonbaar en planmatig iets verbeterd. Maar vaak blijkt de werkelijkheid weerbarstig. Als we met onze donateurs in gesprek komen over de weerbarstigheid van de werkelijkheid, waardoor tastbare resultaten soms tegenvallen, blijken ze vaak goed te begrijpen dat de dingen soms anders lopen dan gedacht. Voor ons is deze boodschap een extra stimulans om samen met de partnerorganisaties voluit voor het resultaat te gaan. De trouw van veel donateurs geeft ons energie.

2 Fondsenwerving

Het ZZg is van oorsprong een zendingsorganisatie. Men steunde de zendingen met bemoediging, gebed en geld. Die steun is sindsdien niet wezenlijk veranderd.

We willen graag veel meer mensen bij ons werk betrekken en zien ons in een verbindende rol tussen de achterban in Nederland en de mensen voor wie ons werk bedoeld is. De betrokkenheid van onze achterban vertaalt zich uiteindelijk ook in donaties.

We hebben hard gewerkt aan vernieuwing van onze website en verbetering van onze sociale media. Nieuwe functionaliteit zoals E-nieuwsbrieven, interactieve communicatie en een betrouwbare betaalmodule hebben een plek gekregen. Het vertaalt zich in meer bezoekers en volgers, en meer giften via het internet. Het vraagt ook vrijwel dagelijks nieuwe input en dus veel tijd. De tijdelijke extra uren voor Communicatie en Fondsenwerving (C&F) zijn voor een groot deel hierin gaan zitten. De inzet van externe ad hoc fondsenwerfers op de vuurtorenprojecten Elim Home en Alfabetisering heeft nog weinig opgebracht aan geld en nieuwe donateurs. Het aanspreken van onze contacten met fondsen waarmee we al jaren een relatie onderhouden heeft bij het dienstwoningenproject een positief wervingsresultaat opgeleverd.

2.1 Donateurs

Onze donateursinkomsten blijven gestaag teruglopen, doordat vele gevers een hoge ouderdom hebben bereikt en er daardoor helaas veel gevers wegvallen. Nieuwe contacten weten we wel te vinden, maar daarmee zijn het nog geen betalende donateurs. Dit geldt zowel voor particulieren als voor kerken (EBG en overige). We zijn steeds vrijmoediger bezig met het doortrekken van nieuwe betrokkenheid richting giften, maar hebben het krijgen van giften daarmee nog niet in de hand. Ander en vluchtiger geefgedrag, onzekerder wordende sociale voorzieningen en de crisis spelen een grote rol. En ook vissen er veel christelijke organisaties in de steeds kleiner wordende christelijke vijver.

2.2 Scholen

Vanuit scholen hebben we dit jaar iets meer giften gekregen dan vorig jaar. Op enkele scholen hielden we presentaties en we leverden ondersteunend materiaal aan andere. Op een aansprekend TwinKids-verhaal in een leesproject voor basisscholen reageerden negen klassen met een actiegift – een onverwacht, maar eenmalig resultaat.

Tijdrovende acquisitie lieten we achterwege omdat de gemiddelde opbrengst per school steeds lager wordt en de concurrentie op de scholenmarkt enorm. Als wij ergens mogelijkheden zien, of als scholen ons benaderen dan maken we daar serieus werk van.

Van 34 scholen ontvingen we dit jaar € 15.719 (in 2013: € 12.468 van 37 scholen).

2.3 Kerkelijke gemeenten

We maken in de jaarrekening een onderscheid tussen de inkomsten van EBG-kerken en die van overige, meestal protestantse kerken. De EBG-kerken ondersteunen het werk van het ZZg ook in financiële zin. Vanuit de gemeenten krijgen we steeds vaker het advies om onze vraag om ondersteuning dringender neer te leggen bij onze natuurlijke achterban. We zien dit als een resultaat van toenemende betrokkenheid van de kant van de gemeenten bij het werk van het ZZg.

In 2014 hebben we de trend van de laatste twee jaren voortgezet om contacten met EBG Gemeenten op te bouwen en uit te bouwen. Men is betrokken bij het ZZg en trots dat het ZZg bestaat, maar er is

nog te weinig besef dat het ZZg niet kan overleven zonder de financiële steun vanuit de EBG gemeenten.

Andere protestantse gemeenten geven vaak aan dat men steeds minder middelen moet verdelen over steeds meer doelen. Zo zijn er in veel kerkelijke gemeenten ook lokale doelen bij gekomen zoals bijvoorbeeld de voedselbank en schuldhulpverlening.

2.4 Overige organisaties

Hieronder vallen kleine stichtingen maar ook vermogensfondsen.

We hebben goede relaties met enkele fondsen die ons als het ware door dik en dun steunen, maar veel fondsen hebben te maken met krimpende inkomsten, waardoor ze scherpere keuzes maken. Het SKAN Fonds en RC Maagdenhuis gaven een bijdrage voor de nieuwbouw van Dienstwoningen voor leerkrachten in het Binnenland van Suriname. Ook voor de uitbreiding van de Ineke Alberda school op de Kilangala Missie (Tanzania) ontvangen we regelmatig steun van fondsen. Daarnaast ontvingen we een premie van Wilde Ganzen voor de aanschaf van een ambulance voor de Kilangala Missie.

Een aparte positie heeft de Stichting Trijntje Beimers (STB). Deze stichting ondersteunt al jarenlang de Kilangala/Kantembo Missieposten in Tanzania. Sinds 2013 werkt het ZZg nauw samen met STB. De stichting garandeert bekostiging van het werk van deze Missieposten tot en met 2015.

2.5 Nalatenschappen

Het is altijd weer een verrassing hoeveel giften uit nalatenschappen er in een bepaald jaar aan het ZZg toevallen en van wie ze komen. Soms zijn we van tevoren op de hoogte dat we in een testament staan, maar vaak ook niet.

In 2014 waren er 9 nieuwe erfstellingen, voor een totaalbedrag van € 117.200. En daarnaast een herberekening van enkele erfstellingen van voorgaande jaren, voor € 92.200.

We merken dat steeds meer mensen vrijmoedig spreken over de bestemming van hun nalatenschap en we hebben de afgelopen jaren geleerd dat mensen het goed vinden dat we er, bescheiden maar wel expliciet, naar vragen.

3 Besteding aan doelstelling

3.1 Zending

Overeenkomstig het Beleidsplan 2011-2015 hebben we gewerkt aan capaciteitsversterking, sterkere projecten en verbetering van onze fondsenwerving. Soms was capaciteitsontwikkeling een toegespitst project zoals bij de EBGs, waar we personele versterking van het kantoor bekostigden. Regelmatig overleg met de Algemeen Coördinator werd in 2013 voortgezet. De Organisatie scan die in 2013 werd uitgevoerd leidde in 2014 tot verschillende wijzigingen in de organisatie, waaronder de aanstelling van een HRM-er. Daarnaast werd een consultant aangetrokken om te kijken naar de inhoud en waardering van de functies. Dat lijken saaie onderdelen van het werk, maar het Centraal Kantoor ontwikkelt zich steeds meer in de richting van een goed georganiseerd coördinatiecentrum, dat de noodzakelijke organisatorische vernieuwing in de EBGs kan steunen en vormgeven. De beleidsmatige veronderstelling dat capaciteitsversterking resulteert in de ontwikkeling van werfbare projecten bleek niet houdbaar (zie hierboven blz. 5).

Zending was ook in 2014 een begrip waar uiteenlopende activiteiten onder vielen:

-We gingen inhoudelijk in gesprek met EBG gemeenten in Nederland naar aanleiding van de Jezusverhalen op onze website (één avond) en de film over Bevrijdingspastoraat (vier avonden) die we maakten in 2014. Beide middelen blijken hun werk te doen in gesprekken over geloofsversterking. De algemeen secretaris ging voor in zeven kerkdiensten en er werden van vier gemeenten groepen catechisanten ontvangen.

De bijeenkomsten over Bevrijdingspastoraat leverden een duidelijke beeld van behoefte aan meer informatie op dit terrein. Hierover zijn we in overleg gegaan met de EBGs.

-We bleven intermediair tussen het Theologisch Seminarie in Paramaribo en de backdonor ICCO/KerkinActie. Het resultaat van deze driehoekssamenwerking was dat de kwaliteit van rapporteren sterk vooruit ging. Intussen groeit de omvang en de betekenis van de training voor kerkelijk kader. In 2014 is de steun vanuit ICCO/KerkinActie gehalveerd; de steun zal stoppen in 2015. Het ZZg blijft zoeken naar middelen en mogelijkheden om het Theologisch Seminarie te ondersteunen.

-In Tanzania wordt met name een aantal projecten van de Moravian Church Tanzania in de Zuid- Provincie ondersteund, zoals het weeskinderenprogramma en een VakTrainingsCentrum.

3.2 Diaconaat

We maken onderscheid tussen Diaconaat en Ontwikkelingssamenwerking. Diaconaat is de kerkelijke beweging met de samenleving. De kerk ontfermt zich namens God over mensen die geen helper hebben.

Het doel van deze barmhartigheid is niet zozeer dat er ontwikkeling komt en de situatie duurzaam verbetert, maar dat de liefde van God gestalte krijgt: naastenliefde.

Het ZZg steunt diaconale projecten van kerken en draagt dan dus in principe aanzienlijk minder bij dan die kerken zelf: de kerken dienen zelf de eigenaar te blijven. Daardoor zullen diaconale projecten meestal een bescheiden karakter hebben als het gaat om de omvang.

Enkele voorbeelden:

-Het ZZg ondersteunde tientallen jaren de exploitatiekosten van de kinderhuizen Leliëndaal en Sukh Dhaam en diverse incidentele projecten van internaten. In 2013 besloot de Surinaamse overheid om kinderhuizen en internaten te subsidiëren, waardoor de bijdrage van het ZZg voor dit doel kan worden afgebouwd. In overleg met het Centraal Bureau van de Evangelische Broedergemeente in Suriname werken de kinderhuizen en internaten aan het vervullen van de voorwaarden om voor deze subsidie in aanmerking te komen (zoals onder andere het op orde hebben van de administratie).

-Onze steun aan het gemeenschappelijke Broederuniteitsproject Star Mountain in de Palestijnse Gebieden bleef mede mogelijk dankzij de giften van een paar trouwe donateurs.

-Veel donateurs, kerken en stichtingen steunden het weeskinderenprogramma van de Broedergemeente in Zuid-Tanzania. In 2014 deden twee studentes onderzoek naar de aanpak van dit programma. Ze waren onder de indruk van de concrete werkwijze, maar hebben geen vragen om uitbreiding van de steun geïdentificeerd. We ondersteunen inmiddels via andere betrouwbare kanalen van de Broedergemeente in Zuid-Tanzania een aantal weeskinderen bij het volgen van een Vakopleiding. Een betrekkelijk nieuwe vorm van ondersteuning vormde de stage die Nathalie Pinas van de Diaconie der EBGs/Algemene Maatschappelijke Dienst in Nederland volgde. Zij werd door het ZZg uitgenodigd om niet alleen kennis te nemen van ons eigen werk, maar vooral contacten te leggen en uitwisseling te hebben met mensen van de Protestantse Diaconie Amsterdam.

-Opvangruimte kinderen Havana door EBG Cuba (project).

Met financiële steun van het ZZg – voor een belangrijk deel bijeengebracht dankzij de Adventsmarkt van de EBG Zeist – heeft de kleine maar zeer actieve Broedergemeente in Cuba een oud pand kunnen kopen in Havana voor de opvang van kinderen uit probleemgezinnen. Het pand is zeer vervallen en met arbeid van leden van de kerk en aanvullende steun van het ZZg voor de aanschaf van bouwmaterialen gaat men het pand nu opknappen om het geschikt te maken als multifunctionele ruimte voor de kerk. Het pand krijgt als naam 'Misión Emanuel'. Een deel van het gebouw is bestemd voor het houden van kerkdiensten en een deel voor diaconale activiteiten zoals de opvang en begeleiding van de kinderen.

-Gaarkeukens Kingston door EBG Jamaica.

Jamaica kent een grote inkomensongelijkheid met een grote groep armen in de hoofdstad Kingston die nauwelijks kunnen rondkomen en onvoldoende te eten hebben. Onder deze groep zijn veel ouderen, maar ook kinderen. De Broedergemeente van Jamaica heeft een aantal jaren geleden gaarkeukens opgericht om bewoners van arme buurten om de kerken heen op regelmatige basis te voorzien van een warme maaltijd. In 2014 heeft men met financiële steun van het ZZg, maar ook dankzij eigen bijdragen vooral in de vorm van arbeid van veel vrijwilligers, vanuit 3 kerken in totaal 157 behoeftigen kunnen helpen. De kerk geeft waar nodig ook geestelijke bijstand en organiseert bijeenkomsten rond het uitdelen van het voedsel. Gezien de behoefte wil de Broedergemeente deze vorm van diaconale dienstverlening graag uitbreiden naar andere gemeenten.

3.3 Ontwikkelingssamenwerking

Aparte aandacht verdient de steun aan de Kilangala Missie.

Al tientallen jaren wordt vanuit Nederland zendingswerk ondersteund in het zuidwesten van Tanzania, de Rukwa-regio. In 1966 stichtte de Friese Trijntje Beimers (1921-2006) in het dorpje Kilangala een kleine zendingspost. Later volgde de dependance in Kantembo, 100 km verderop. Sinds 1997 worden Kilangala en Kantembo gerund door lokale mensen, financieel bijgestaan vanuit Nederland en Canada.

De Stichting Trijntje Beimers (STB) is jarenlang nauw betrokken geweest bij dit zendingswerk en deelt deze verantwoordelijkheid sinds 2013 met het ZZg. Het ZZg verzorgt sindsdien de nieuwsbrief (drie maal per jaar) en begeleidt de ontwikkeling naar financiële zelfstandigheid van de missieposten.

Kilangala heeft een ziekenhuisje, een kindershuis, een vakopleidingscentrum, een kleuterschool die jaarlijks letterlijk uitgebouwd wordt tot een complete lagere school (gerealiseerd door de Stichting ProTanz in samenwerking met het ZZg) en natuurlijk het evangelisatiewerk. De laatste jaren werkt men ook gericht aan de ontwikkeling van de landbouw, in nauwe samenwerking met een aantal Friese boeren verenigd in de stichting SOLKO (Stichting Ontwikkeling Landbouw Kilangala en Omgeving). De landbouw biedt mogelijkheden tot het verdienen van inkomsten, maar dat vraagt allereerst deskundige mensen. In 2014 stelden we een extra bijdrage van € 2.500 ter beschikking om een aantal medewerkers trainingen op het gebied van biologische landbouw te laten volgen aan het SAT (Sustainable Agriculture Tanzania). Een van de resultaten daarvan is het maken van een modeltuin zodat anderen kunnen leren van deze aanpak. Dat de weg naar financiële zelfstandigheid weerbarstig is, blijkt wel uit het gegeven dat de opbrengst van de landbouw ondanks de adviezen en ondersteuning op afstand vanuit SOLKO achterbleef bij die van 2013.

Ook op de Kantembo-post is men op een kleinschalige manier bezig met landbouwontwikkeling, via de methode Farming God's Way. Er is in 2014 ook gestart met het houden van bijen. De drukkerij in Sumbawanga, die onderdeel is van het Kilangala netwerk, levert nu voldoende op om de salarissen van de drukkerijmedewerkers te betalen, maar zou met wat meer inspanning winst kunnen maken ten bate van het totale zendingswerk. Hiervoor is een investering in betere machines nodig, maar ook training van het personeel. We zijn hierover in contact met de eigenaar van een kleine drukkerij in Nederland die in 2015 zijn bedrijf zal beëindigen en bereid is om de hele inboedel voor een zachte prijs aan de Kilangala Missie over te doen en de betrokkenen ook te trainen in het omgaan met de nieuwe machines.

3.3.1 Gezondheidszorg

Hoewel het ZZg in 2014 –bij gebrek aan aanvragen hiervoor- geen projectsubsidies beschikbaar stelde aan de Medische Zending en het Diakonessenhuis in Suriname, werd er wel tijd en aandacht besteed aan inkoopbemiddeling voor de Medische Zending Primary Health Care en het Diakonessenhuis. Voor beide partners werd onder andere bij de inkoop van medicamenten en medische benodigdheden bemiddeld. Deze dienstverlening leverde de partners financieel voordeel, een snellere levering en ook lagere invoerrechten op.

3.3.2. Onderwijs & Vakopleiding

Tanzania

Het ZZg financierde, samen met de Stichting ProTanz, de uitbreiding van de Ineke Alberda Lagere school op de Kilangala Missie.

Het VakTrainingsCentrum (van de Evangelische Broedergemeente) in het afgelegen Illeje district ontwikkelt zich steeds beter. Het aantal leerlingen groeit jaarlijks, mede dankzij het feit dat het schoolgeld veelal bekostigd wordt vanuit het weeskinderenprogramma. Omdat veel leerlingen uit de wijde omgeving komen, is er inmiddels naast het VTC ook een overnachtingsmogelijkheid voor een aantal jongens gerealiseerd. Met de gevolgde vakopleiding en de gereedschapskisten of naaimachines die ze bij diplomering ontvangen, kunnen jongeren als zelfstandig timmerman, elektricien of naaister aan de slag.

In 2014 heeft het ZZg € 12.000 bijgedragen aan het realiseren van twee lokalen (dankzij de splitsing van een grote ruimte) en het benodigde meubilair. Daarnaast bekostigden we de gereedschapskisten en naaimachines voor de leerlingen die een diploma ontvingen.

Suriname

MFS II - BE (Basic Education)

(MFS staat voor Medefinancieringsstelsel; het gaat hier om middelen die de Nederlandse overheid aan het ZZg ter beschikking zijn gesteld om ontwikkelingsprogramma's uit te voeren. Het is de tweede maal dat met overheidsmiddelen dergelijke programma's worden uitgevoerd; de eerste keer was in de periode 2011-2015.)

De context voor de verbetering van het onderwijs in het binnenland van Suriname blijft relatief gunstig. Door de aanhoudende economische groei van het land beschikt de overheid over meer inkomsten waardoor er ook meer middelen beschikbaar zijn voor onderwijs op de begroting. De subsidies voor het bijzonder onderwijs zijn bijvoorbeeld verhoogd en ook bouwt de overheid steeds meer scholen en dienstwoningen voor leerkrachten.

De leerprestaties in het lager onderwijs in het binnenland blijven verontrustend slecht. In 2013 was dat al het geval en in 2014 zijn de resultaten niet verbeterd. Het aantal kinderen dat de lagere school verlaat met een diploma is verder gedaald naar 40% (van 50%) en het aantal kinderen dat is blijven zitten is gestegen naar 28% (van 24%). Wel neemt het aantal bevoegde leerkrachten op de scholen in het binnenland geleidelijk toe en stijgt het aantal (actieve) oudercommissies. Deze stijging vertaalt zich nog niet onmiddellijk in betere schoolresultaten van de leerlingen; het zal nog enkele jaren duren voor we de tastbare resultaten zien van deze verbetering van de onderwijssituatie.

Voor bevoegde leerkrachten in Paramaribo zijn er nog steeds veel drempels om hun diensten beschikbaar te stellen voor scholen in het binnenland. Een belangrijke randvoorwaarde is het kunnen beschikken over een adequate dienstwoning. In samenwerking met St. Onderwijs der EGBS heeft het ZZg, met eigen middelen en als flankerende aanvulling op het onderwijsprogramma in het kader van MFS II, een project uitgevoerd in 2014 voor de bouw van 6 nieuwe dienstwoningen op de EBG school in het dorp Tapoeripa in Brokopondo. Dit project deed het ZZg in eigen beheer, met een gedelegeerde projectleider, de aannemer Hans Koopman. Onder zijn gedreven leiding is het project zeer efficiënt en kosteneffectief uitgevoerd. St. Onderwijs is momenteel bezig om extra bevoegde leerkrachten aan te trekken voor de school. Het Skanfonds en het R.C. Maagdenhuis hebben een belangrijke financiële bijdrage geleverd aan het project. Aan Nederlandse zijde is mede daardoor de fondsenwerving behoorlijk goed gelukt, in Suriname is dat helaas niet het geval geweest.

Een positieve ontwikkeling is de verdere uitbreiding van het Aflatoun programma in 2014. Het programma dient er toe om kinderen in de leeftijd van 6 – 14 jaar sociaal en economisch meer bewust te maken door onder andere het zelfvertrouwen te verhogen, kinderen meer toekomstgericht te laten denken en meer te laten sparen. Het aantal scholen in het binnenland waar het programma wordt uitgevoerd is toegenomen van 17 naar 21 waarbij alle klassen bereikt worden. Hiermee worden nu ruim 3.300 leerlingen bereikt. St. Projekten heeft voor het programma al 175 leerkrachten getraind van de EBG en RK scholen.

Op de Leitzelschool van de Wesleyaanse Gemeente in Marowijne is in 2014 een computerproject gestart binnen het Basis Educatie (BE) programma. Op de lagere school zijn 30 laptops en een bijbehorende energievoorziening in de vorm van zonnepanelen beschikbaar gesteld en zijn de leerkrachten getraind in het gebruiken van ICT in het lesgeven door de Nederlandse vrijwilliger Hans Hensen. Een speciale ICT juf is voor de school beschikbaar gesteld om de leerkrachten over de drempel van het gebruiken van computers te helpen. Het project helpt ondersteunend bij het verbeteren van taal en rekenen van de leerlingen. Het schoolhoofd meldt dat de leerlingen zeer leergierig zijn en heel graag werken op de laptops om oefeningen te doen. Door het project gaan de kinderen met meer plezier naar school.

In 2014 is voor het eerst in Suriname op een drietal BE scholen in het district Marowijne het programma Werelddocent uitgevoerd in samenwerking met onze ICCO Alliantiepartner Edukans. Negen ervaren Nederlandse docenten werkten twee weken lang op drie scholen van de EBG, RK en de Wesleyaanse Gemeente samen met hun Surinaamse collega's op een praktische en collegiale manier aan verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. De reis werd begeleid door een medewerker van Edukans en van het ZZg.

Een pluspunt in het BE programma in 2014 is geweest de verdere ontwikkeling van centra voor voor-schoolse educatie in het binnenland. In 2014 zijn er in totaal vijf centra operationeel, vier in Marowijne, één in Brokopondo, waar kinderen van 2½ - 4 jaar door twee partnerorganisaties van het ZZg worden voorbereid op het beter doorlopen van de lagere school. Het blootstellen aan de Nederlandse taal is daarbij een zeer belangrijk onderdeel. De begeleidsters van de peuters zijn lager opgeleide vrouwen uit de lokale gemeenschappen die getraind worden. De partners lobbyen bij de Surinaamse overheid om de centra erkend te krijgen en subsidie te krijgen, hetgeen al deels lukt.

In het meer afgelegen Boven-Suriname gebied zijn twee partnerorganisaties van het ZZg met financiering uit het BE programma succesvol bezig met het opzetten van steeds meer centra voor alfabetisering. In 2014 waren er acht van deze centra operationeel met samen zo'n 300 cursisten. Als locatie wordt gebruik gemaakt van de lagere scholen van de EBG en RK in het gebied. Het Surinaamse Ministerie van Onderwijs is heel blij met het initiatief en steunt dit volop door erkenning van de diploma's van de opleiding, ondersteuning bij het lesmateriaal, training van docenten en in toenemende mate ook het betalen van de vergoedingen voor de docenten. De centra voorzien in een grote behoefte omdat in veel dorpen in het gebied meer dan 80% van de volwassenen analfabeet is. Voor dit succesvolle onderdeel van het BE programma heeft het ZZg in 2014 extra proberen te

werven bij de bestaande achterban en bij nieuwe contacten door de inzet van een professionele fondsenwerver. De inzet van deze fondsenwerver had een tegenvallend resultaat.

De institutionele ontwikkeling van de meeste partnerorganisaties die meedoen met het BE programma is, alhoewel er veel vorderingen zijn gemaakt, nog steeds beperkt. Twee van de negen partnerorganisaties kunnen als voldoende sterk worden gezien met capaciteit om te plannen, uit te voeren en daarover te rapporteren. Met name de uitvoeringscapaciteit in Suriname is beperkt. Institutionele versterking van de partners in de afgelopen jaren heeft in het algemeen nog niet geleid tot een groter aanbod van goede projecten voor het ZZg waarvoor wij actief kunnen werven. De projecten rond alfabetisering zijn daarop een uitzondering.

3.3.3 Bestaanszekerheid

Tanzania

Tijdens het veldbezoek in juni 2013 zijn de problemen rond de leningen aan de zogeheten SACCO's (Saving and Credit Cooperation Organisation) van de Broedergemeente besproken. Eind 2013 werd een eerste terugbetaling van de lening ontvangen. In 2014 hebben we geen terugbetaling ontvangen. In 2015 zullen we conclusies moeten verbinden aan het gegeven dat we weinig greep hebben op het proces van terugbetaling en zullen we de vraag moeten beantwoorden of het ZZg zich moet gaan richten op het verstrekken van microleningen.

De landbouwcoöperatie *Tushikamane*, die in 2011 een lening kreeg van het ZZg, worstelde met tegenvallende oogsten (vooral bij de avocado's, waar een ziekte in kwam) en koos onder andere daarom voor het kweken van diverse soorten jonge boompjes die afgezet worden via een overheidsprogramma dat het aanplanten van bomen bevordert. Maar doordat andere buitenlandse organisaties geld géven aan soortgelijke groepen (in plaats van uitlenen) is de concurrentie gegroeid, zijn de prijzen gedaald en is er geen winst gemaakt. Terugbetalen van de lening zat er de afgelopen jaren helaas niet in. De landbouwers waren zelfs al bezig met voorbereidingen om hun land te verkopen om op die manier de lening te kunnen terugbetalen. Het ZZg heeft daarop in 2014 besloten om de lening in een gift om te zetten.

Suriname

MFS II – FED (Fair Economic Development)

Voor kleine producenten in het binnenland wordt de context van Suriname steeds gunstiger. Door de aanhoudende economische groei van het land stijgen zowel de koopkracht van de bevolking als de inkomsten van de overheid. De vraag naar o.a. landbouwproducten neemt verder toe en door investeringen in de infrastructuur zoals wegen en telefonie wordt het steeds meer mogelijk om producten af te zetten in de hoofdstad Paramaribo. Ook lokaal in het binnenland neemt de vraag naar producten en diensten toe. De uitdaging is om de kleine producenten in het binnenland op het spoor te krijgen van deze reële vraag. De 'mindshift' die nodig is bij de kleine boeren wordt gespiegeld door een noodzakelijk veranderingsproces bij de partnerorganisaties die ook zelf moeten leren te denken en te werken vanuit de markt.

Met behulp van twee externe deskundigen zijn eerder producten en sectoren geïdentificeerd en onderzocht die op basis van de toenemende vraag en onvoldoende voorziene aanbod potentie bieden om de inkomsten van kleine producenten te vergroten. Voor deze producten, met name podosiri, pomtayer en in mindere mate groente en maripa, is in 2014 verder gewerkt aan het op gang krijgen van de 'waardeketen'. Voor de geïdentificeerde producten zijn de vraag en daardoor ook de prijs in 2014 verder gestegen. Toch lukt het nog onvoldoende om bewoners in het binnenland op grotere schaal zover te krijgen dat ze het produceren van deze gewassen zien als goede bron van inkomsten. In 2015 zal het nodig zijn met gerichte effectieve campagnes kleine producenten te overtuigen van deze marktkansen.

Positief is dat de mogelijkheden om toegang te krijgen tot financiële diensten voor kleine producenten in het binnenland steeds verder verruimd worden. Financiële instellingen in de hoofdstad krijgen steeds meer oog voor de behoefte aan kredieten in het binnenland. Aangezien deze instellingen zelf te weinig kennis hebben van het binnenland en weinig eigen infrastructuur hebben, doen ze een beroep op de NGO's als intermediair. Twee instellingen hebben overeenkomsten gesloten met 4 partnerorganisaties om tegen een vergoeding te bemiddelen in sparen en kredietverlening voor bewoners in het binnenland. Een instelling heeft in 2014 een eigen loket geopend in het dorp Nieuw Aurora en de andere gaat dat in 2015 doen in Debike. Daarnaast hebben twee partnerorganisaties

van het ZZg eigen kredietsystemen en dorpskassen die ze samen met lokale groepen verder uitbreiden.

Knelpunt in het FED programma is de beperkte institutionele kracht van de partnerorganisaties. In het bijzonder is de capaciteit om activiteiten op te schalen om grotere aantallen kleine producenten te ondersteunen in de huidige gunstige economische conjunctuur erg beperkt. Elke organisatie kan hooguit een paar tientallen kleine producenten bereiken en ondersteunen terwijl er marktpotentie is voor veel meer productie van landbouwgewassen door meer landbouwers.

4 Educatie

Educatie staat binnen het ZZg-werk vaak niet op zichzelf maar is verweven met andere activiteiten. We informeerden dit jaar weer veel mensen over ons werk, onze 'drive', onze projecten: schoolkinderen en docenten, catechisanten, kerkleden, donateurs, ouderen in een serviceflat, bezoekers op het ZZg-kantoor en van onze website en sociale media, lezers van onze nieuwsbrieven, mensen die we ontmoeten op bijeenkomsten en markten, mensen van partnerorganisaties. We organiseerden die momenten zelf of maakten gebruik van mogelijkheden die zich aandienen. We spraken zelf of nodigden mensen uit om hun verhaal te komen vertellen (Melania Kyando op het Zendingfeest).

Het verhaal van de zending van vroeger, van nu en van morgen, de verhalen vanuit de projecten en van de kerken overzee; ze bieden volop aanknopingspunten tot het delen van waarden en visies (bijvoorbeeld over bevrijdingspastoraat), en te zoeken naar wat ons verbindt.

Educatie kan soms in dienst staan van de fondsenwerving, maar heeft zijn eigen intrinsieke waarde. Aan kinderen vertellen over projecten ver weg betekent dat je hen meeneemt de cultuur van een land in, hun iets leert over samen delen.

Aan catechisanten projecten voorleggen en laten beargumenteren waarom je het ene zou willen steunen en het andere niet, verbreedt hun horizon.

Met betrokken EBG-leden nadenken over de toekomst van de zending scherpt de gedachten van iedereen die bij zo'n bijeenkomst aanwezig is.

De betrokkenheid die vanuit educatie kan ontstaan is een belangrijke pijler voor de toekomst van de zending.

5 Research and Development

De rubriek R&D is nieuw. We hebben in het jaarplan 2014 een aantal pilots opgenomen om onderzoek te doen naar de haalbaarheid van nieuw beleid. Enkele pilots zijn niet uitgevoerd omdat bij nadere beschouwing de urgentie ervan niet duidelijk was en er dus geen ruimte voor gemaakt werd te midden van het lopende werk.

1 Pilot Edukans

In 2014 hebben we in samenwerking met Edukans hun Werelddocentprogramma uitgebreid naar Suriname. Voor ons was het een leerproject: wat kan het ZZg in de toekomst hebben aan dit soort programma's waarbij gemotiveerde vrijwilligers uit Nederland naar partnerorganisaties in het Zuiden gaan. Een van de vragen was: zullen we als ZZg dit soort programma's zelf organiseren, of zoeken we juist samenwerking met bestaande organisaties die het ZZg nodig hebben vanwege onze kennis van en ervaring in Suriname?

Werelddocent Suriname is met succes uitgevoerd op drie scholen in Marowijne. Elf ervaren docenten uit Nederland, (uit BO, VO, MBO en HBO) werkten twee weken lang zij aan zij met Surinaamse leerkrachten en schoolleiders aan onderwijsverbetering 'on the spot'. Collegiale consultatie is de kern van het Werelddocent-programma, zowel in de klas als in de vorm van thematische workshops waar professionalisering centraal staat.

De schooldirecteuren, de RK- en PC-onderwijsorganisaties en veel leerkrachten waren enthousiast over de in gang gezette ontwikkelingen, die ten goede zullen komen van de leerlingen en daarmee

een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het Basic Education programma in het binnenland van Suriname.

Edukans zorgde voor de hele logistiek en de training van de NL docenten. ZZg participeerde actief in deze trainingen en leverde een docent/begeleider.

Gezien de grote investering in tijd en geld die het WD-programma vraagt ondanks dat de NL docenten hun reis en verblijf zelf betalen, is het zelfstandig uitvoeren van een dergelijk programma door het ZZg niet realistisch. Maar de samenwerking met Edukans levert ZZg nieuwe betrokkenheid op van Nederlandse docenten, versterking van de betrokkenheid van Surinaamse partnerorganisaties en een concrete eigen bijdrage aan het BE-programma.

2 Pilot World Servants

VOORBEREIDING RENOVATIE WONINGEN LEERKRACHTEN DOOR GROEP JONGEREN.

Deze pilot kwam niet goed van de grond, doordat een beoogde protestantse gemeente al voor een ander project had gekozen. Interessanter is de ontwikkeling met Surinaamse jongeren uit de EBG. Met hen is een gesprek gaande over de mogelijkheid om een inspiratiereis te maken naar een broedergemeente in het buitenland. Doel is niet zozeer het bouwen van een huis of school, maar het bouwen aan jezelf door in contact te komen met mensen die net anders denken dan jezelf. De gedachte is dan om juist niet naar Suriname te gaan.

3 Pilot Reporter netwerk

Deze pilot is niet uitgevoerd.

4 Pilot Actief Veldwerk

Deze pilot is niet uitgevoerd.

5 Pilot Van Geven naar Lenen

De Pilot kreeg al snel een andere titel *Leningen & Investerings*, omdat het aan de ene kant wel duidelijk was dat het ZZg de accentverlegging Van Geven naar Lenen goed moet onderzoeken, maar omdat aan de andere kant het onderzoek vooral gaat over de mogelijkheden en onmogelijkheden van lenen en investeren

In 2014 hebben we als ZZg nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden om leningen uit te zetten in Suriname om de gewenste overgang van subsidie naar lenen concreter vorm te geven. We wilden graag ook onze Surinaamse partnerorganisaties daartoe aanzetten. Aanknopingspunt zou zijn volgens het jaarplan 2014 de economische activiteiten van kleine producenten in het FED programma. De bedoeling was om een aantal pilots van bescheiden omvang uit te voeren om ervaring op te doen met het beschikbaar stellen van financiering voor leningen en investeringen.

Microkredieten

In het eerste half jaar van 2014 is tijd genomen om, ook samen met bestuursleden van het ZZg, oriënterende gesprekken te voeren met financiële instellingen in Paramaribo. De gedachte was dat leningen voor kleine producenten (in het binnenland) het beste via hen verstrekt konden worden als professionele instellingen met de nodige kennis. Uit de gesprekken kwam naar voren dat een aantal instellingen al veel geld krijgt uit het Microkredieten Programma (MKP) van de Surinaamse overheid en het moeite kost om dit geld uit te zetten. Het uitzetten van kredieten in het binnenland is zeer bewerkelijk en duur met hoge risico's. Uiteindelijk heeft geen van de financiële instellingen een concreet voorstel voorgelegd aan het ZZg ter financiering. Er zou nog sprake zijn van een mogelijk verzoek aan het ZZg om een garantiefonds te financieren voor het binnenland, maar dat lijkt weinig aantrekkelijk voor ons. Een aantal financiële instellingen is intussen wel samenwerkingen aangegaan met een aantal FED-partners van het ZZg om leningen te kunnen uitzetten in het binnenland.

Leningen aan partnerorganisaties

Aan partnerorganisaties is een aantal keren voorgelegd dat het bespreekbaar is om leningen aan te vragen bij het ZZg voor financiering van inkomen genererende activiteiten van hun doelgroep of voor een verdienmodel voor de eigen organisatie om de financiële duurzaamheid te versterken. Het zou dan gaan (intern) om financiering uit het projectbudget en niet het eigen vermogen van het ZZg omdat de sociale doelstelling voorop staat en de terugbetalingsrisico's hoog zijn. Twee partners hebben een eigen microkredietstelsel in het binnenland. Deze zijn niet bepaald winstgevend, ondanks de hoge rente van 24%. Met een partner is gesproken over een mogelijke financiële injectie in hun kredietfonds. Een onderbouwde aanvraag hiervoor is nog niet ontvangen.

Met een andere partner is gesproken over een mogelijke lening aan de organisatie zodat deze weer financiering beschikbaar zou kunnen stellen aan kleine producenten in Marowijne voor het aanplanten

van podosiripalmen. De organisatie heeft afgezien van deze optie omdat men per definitie geen leningen neemt voor de financiering van activiteiten voor de doelgroep en ook schatte men het risico op slechte terugbetaling door de doelgroep hoog in. Een voorstel van het ZZg om zelf een lening beschikbaar te stellen voor een beperkt aantal planters werd niet geaccepteerd.

Met een partnerorganisatie in Brokopondo is een overeenkomst aangegaan en uitgevoerd voor de aankoop van een personenbus. De organisatie zag hierin een mogelijkheid om geld te verdienen door de bus in te zetten voor het Ministerie van Onderwijs voor vervoer van met name leerkrachten in het district. De bus werd volgens een huurovereenkomst aangeschaft met de bepaling dat de bus eigendom bleef van het ZZg totdat de organisatie alle betalingen had gedaan. Door een kink in de kabel in de afspraken met het ministerie en door weinig ondernemend te zoeken naar alternatieven zijn er nauwelijks inkomsten verkregen uit de bus en zijn er geen afbetalingen gedaan aan het ZZg. De bus wordt nu conform de overeenkomst verkocht en het geld komt weer ter beschikking aan het ZZg.

Investerings

Naast de mogelijkheid van het uitzetten van leningen voor activiteiten die dichtbij de doelstellingen staan van het ZZg hebben we in 2014 ook opties onderzocht om te investeren als ZZg met als doel een hoger rendement te halen uit het eigen vermogen. Voor het nemen van beslissingen hierover is een besluit van het bestuur nodig. Uit gesprekken in Suriname is gebleken dat investeren in Suriname een interessante kans is vanwege de aanhoudende economische groei van het land en de daarmee gepaard gaande groei van koopkracht van de bevolking en de investeringsbehoeften van bedrijven en dat de bouw van woningen (en bedrijfspanden) en de landbouw sectoren zijn met een hoog potentieel rendement, in de orde van 30% - 50%. Investeren in de landbouw is echter riskant.

Met de dochteronderneming van een bank, is gesproken over de mogelijkheid om hypotheekleningen in euro's voor het bovensegment van de Surinaamse woningmarkt te financieren. Voor deze optie is een gegarandeerd rendement van 9% mogelijk. Dit is nog niet verder verkend.

Met twee grotere ondernemers met een Nederlandse achtergrond in de landbouw is gesproken over de mogelijkheid om in hun bedrijven (podosiri/citrus en bloemen) te investeren. De behoefte aan investeringsfinancieringen is bij beide ondernemers groot en zij kunnen onvoldoende terecht bij de bestaande lokale financiële instellingen doordat ze al leningen hebben uitstaan en te weinig dekking kunnen bieden om te kunnen voldoen aan de hoge eisen daarvoor. Concrete voorstellen zijn nog niet ontvangen en deze optie lijkt moeilijk haalbaar vanwege de hoge risico's in de landbouw en het niet kunnen overleggen van noodzakelijke documenten.

Met een pensioenfonds is gesproken over de optie om samen te investeren in de bouw van woningen voor werknemers van het bedrijf op een terrein in Paramaribo dat eigendom is van het pensioenfonds. Het ZZg heeft voor dit initiatief een concept-bedrijfsplan opgesteld. Het bestuur van het ZZg vond het voorstel nog te weinig financieel onderbouwd en wilde beter zicht op de risico's. Van het pensioenbestuur kregen we onvoldoende reactie op communicatie van onze kant waardoor er grote twijfels rezen over het echte 'commitment' van deze mogelijke partner. Dit is niet verder doorgezet.

Met de Nederlandse aannemer Hans Koopman heeft het ZZg in het binnenland van Suriname 6 dienstwoningen gebouwd voor leerkrachten van St. Onderwijs. Het project gaf het bewijs dat het zelfs op een afgelegen locatie mogelijk is om ruime woningen van goede kwaliteit te bouwen tegen een relatief lage prijs. Dhr. Koopman kwam met het voorstel om met geld van het ZZg woningen te bouwen voor de markt in Paramaribo en de winst te gebruiken voor de financiering van sociale projecten van het ZZg zoals de bouw van dienstwoningen voor leerkrachten. Een andere optie zou zijn de winst te gebruiken met het oog op rendementsverhoging van het eigen vermogen van het ZZg om zodoende een groter deel van de eigen organisatiekosten te kunnen financieren nu de andere inkomsten steeds verder dalen of zelfs wegvallen (zoals de overheidsfinanciering). De bedoeling is om in 2015 een proefwoning te bouwen in Paramaribo met een ontwerp en materialen die voordelen bieden boven traditionele ontwerpen en materialen. Dit ontwerp zou dan ook in het binnenland gebruikt kunnen worden of in Paramaribo. Met de EBSG zijn mogelijkheden verkend om een dergelijke woning te bouwen op een perceel dat eigendom is van de EBSG.

Uit deze opsomming van opties en verkenningen daarvan door het ZZg kan het volgende geconcludeerd worden. Bij de financiële instellingen is er blijkbaar geen grote behoefte aan extra financiële middelen van het ZZg voor microleningen in het binnenland, hooguit om risico's af te dekken. De vraag naar microkredieten in het binnenland neemt wel toe, maar ook het aanbod doordat de microfinanciële instellingen hun eigen dienstverlening in het gebied verder uitbreiden, met inzet van NGO's. Met de partnerorganisaties van het ZZg zijn, met uitzondering van de aankoop van een bus voor St. Marronage, nog geen pilotprojecten uitgevoerd in 2014. Er lijkt schroom bij de partners om met dit instrument om te gaan en dat ook te gebruiken naar de eigen doelgroep in het binnenland toe.

Investeren in de bouwsector in Suriname als middel om een hoger rendement te halen lijkt een beloftevolle optie maar moet nog verder worden uitgewerkt voordat het bestuur van het ZZg hierover een weloverwogen beslissing kan nemen.

6 Interne Analyse: Effectiviteit Partnerbeleid

Bij de opstelling van het Beleidsplan 2011-2015 kwam de term *capaciteitsversterking* steeds meer centraal te staan. De gedachte was dat zwakke (kerkelijke) partnerorganisaties op den duur niet meer geholpen zouden kunnen worden, omdat donateurs steeds minder gemotiveerd zouden zijn om te doneren aan een organisatie waar de situatie niet verbetert en waar projecten uitgevoerd worden met onduidelijke resultaten. Het Beleidsplan werd tenslotte gedragen door drie, onderling samenhangende, strategische uitgangspunten: effectievere werving, door het steunen van sterkere projecten, die ontwikkeld werden door partnerorganisaties met meer capaciteit.

Het ZZg was lid van de zgn. ICCO Alliantie waar sterk ingezet werd op *capaciteitsversterking en programmatisch werken*. Ontwikkelingssamenwerking zou niet langer moeten gaan over de steun aan steeds weer nieuwe projecten, die uitgevoerd worden door organisaties die op deze wijze afhankelijk werden van donaties. Ontwikkelingssamenwerking zou moeten gaan over het versterken en zelfredzaam maken van organisaties die in onderlinge samenwerking de doelen van de doelgroep zelf zouden realiseren.

Het ZZg besloot om in elk geval aan te sluiten bij het zelfredzaam worden van (kerkelijke) organisaties. Er was immers jarenlang ingezet op forse institutionele steun (Block Grants) aan met name de EBGs, zonder dat die steun leidde tot versterking van de kerk. Gerichtte capaciteitsversterking op het kantoor zou de kerk wellicht wel sterker maken.

Ook in Tanzania werden de Block Grants afgebouwd en werd gekeken naar de mogelijkheden die de kerken zelf zagen om hun inkomen te verbeteren. Tanzania werd wegens bezuinigingen niet in het programma van de Alliantie opgenomen, waarop het ZZB besloot om een budget toe te kennen voor programmatisch werken in Tanzania.

Onze interne analyse liet duidelijke conclusies naar voren komen:

De logica van het beleidsplan lijkt niet te kloppen. Capaciteitsversterking van –met name kerkelijke– partnerorganisaties leidt niet logischerwijze tot de ontwikkeling van sterkere en beter werkbare projecten. Capaciteitsversterking van (kerkelijke) partnerorganisaties heeft juist tot doel dat de organisatie financieel onafhankelijk wordt van het ZZg. (De Medische Zending is in dit opzicht een mooi voorbeeld).

De effectiviteit van capaciteitsontwikkeling is sterk afhankelijk van de bereidheid van partnerorganisaties om daarop in te willen zetten.

7 Interne Analyse: Effectiviteit Fondsenwerving

Fondsenwerving heeft in de huidige beleidsnota van het ZZg geen centrale plaats gekregen als doelstelling. Het is niet opgenomen in een van de drie kerndoelstellingen van het ZZg. De eerste doelstelling richt zich op het genereren van betrokkenheid in Nederland op basis van de kracht van onze partners en de duurzaamheid van hun oplossingen. In een toelichting op deze doelstelling wordt gesteld: 'We hebben geen duidelijke visie op de samenhang tussen betrokkenheid genereren, nieuwe groepen mensen aanspreken, inkomsten genereren, steun krijgen in de vorm van vrijwilligerswerk of stages.'

Om de fondsenwerving van het ZZg te verbeteren en te vernieuwen werd in 2011 een professioneel bureau ingeschakeld, Nassau, dat een 'strategisch plan van aanpak fondsenwerving' opstelde.

De afspraak was dat we bij deze interne analyse ook zouden kijken in hoeverre de voorstellen voor een aanpak om vooral ook nieuwe fondsen te werven ook zijn toegepast en met welk resultaat.

Er is een inventarisatie gemaakt van 25 instrumenten¹ die potentieel tot de beschikking staan van het ZZg om inkomsten te verwerven voor de bekostiging van de organisatie en haar activiteiten. Later is één instrument afgevallen omdat de opzet daarvan veranderde waardoor fondsenwerving niet meer mogelijk was². Van de 25 kunnen 14 gerekend worden tot oudere en bestaande instrumenten (ZZg-Nieuws, schenkingen, fondsen, scholen etc.), 11 tot nieuwe (Facebook en andere sociale media, vrienden maken, vuurtorenprojecten, huiskamerbijeenkomsten etc.). Een aantal bestaande instrumenten kreeg in de afgelopen jaren wel een nieuwe of vernieuwde invulling zoals de website van het ZZg en het benaderen van de Broedergemeenten in Nederland. We hebben 7 instrumenten (28% van alle instrumenten) nader geanalyseerd op zaken zoals doelstellingen, inkomsten, gevolgte

---

¹ Zie voor de lijst instrumenten blz. 24

² Het programma Werelddocenten.

strategie, resultaten, knelpunten en geleerde lessen. De instrumenten vormden een goede mix van bestaande, oudere instrumenten, al dan niet in een nieuw jasje, en nieuwe instrumenten. Dit levert gesystematiseerde en nuttige informatie op over de inzet en resultaten van die instrumenten.

Conclusies

-Het ZZg-Nieuws en de EBG Nederland bieden – op basis van de vastgestelde dalende inkomsten – weinig tot geen perspectief om te groeien als inkomstenbron. De groei mogelijkheden in termen van meer donateurs lijken erg beperkt.

Het maken van *vrienden* kost veel tijd en is ongewis als substantiële inkomstenbron voor het ZZg.

-Het benaderen van *fondsen* voor de werving is nog steeds een belangrijke bron van financiering voor het ZZg zoals is gebleken bij het dit jaar uitgevoerde grote dienstwoningenproject. Drie fondsen droegen daar gezamenlijk aan bij met een bedrag van € 60.000 en waren tevreden met de manier van uitvoering van het project en de samenwerking met het ZZg. Het *plan van aanpak* van *Nassau* voor een andere aanpak van de fondsenwerving is voor een groot deel uitgevoerd maar met (nog) relatief weinig resultaat. Er is meer concrete aandacht gekomen voor zending, ook in onze uitingen naar buiten toe, maar dat levert geen inkomsten op.

-Het werven van vrienden is wel in gang gezet en ondanks het niet doorgaan van de geplande veiling zijn er wel meer contacten gelegd in de regio Zeist, ook met de kerken. Met Surinaamse en Nederlandse ondernemers zijn er steeds meer contacten en de contacten met bestaande grote gevers zijn geïntensiveerd.

-Er is tijd gestoken in het meer gericht werken aan grotere *naamsbekendheid* van het ZZg *in de regio* bijvoorbeeld door het aanbieden van een hernhutter adventsster aan instanties. En aan samenwerken met lokale instanties. -Er is meer contact gemaakt met lokale kerken en scholen

-Er is ook meegedaan aan bestaande activiteiten in Zeist zoals de Wereldmarkt en de Activiteitenmarkt. Het effect van de toegenomen inspanningen is nog niet goed meetbaar in termen van inkomsten.

-De instroom van *informatie* vanuit de *projectenkant* is niet optimaal. Het ontbreekt nog steeds aan voldoende en specifieke informatie voor de communicatie en werving. In de projectbeoordelingsformulieren staat onvoldoende informatie over en voor dit aspect van de projecten. Er is besloten het wervingsaspect zwaarder mee te laten wegen bij de toekenning van projecten. De portfolio aan projecten van het ZZg is vrij beperkt waardoor vaak teruggegrepen moet worden naar dezelfde projecten.

Aanbevelingen

-Het is waarschijnlijk de moeite waard om een aantal van de overige bronnen van inkomsten die nog niet aan bod zijn gekomen alsnog nader te analyseren zoals fondsen, het kinderprogramma, scholen/Twinkids etc. Ook instrumenten die niet ingezet zijn. De nu uitgevoerde analyses leveren informatie op in de sfeer van 'geleerde lessen' en kunnen meer zeggen over het nut om al dan niet door te gaan met het inzetten van een specifiek instrument.

-Het lijkt de moeite waard om extra tijd, energie en kosten te steken in de instrumenten die in deze analyse naar voren komen als instrumenten waar perspectief in zit om meer inkomsten uit te halen.

-Bij de afdeling C & F zou het goed zijn meer tijd te steken in fondsenwerving, door o.a. meer naar buiten te gaan. De medewerkers geven aan vrij veel uren te stoppen in het tijdrovende onderdeel communicatie.

-Voor het verkrijgen van voldoende en goede informatie voor C & F over projecten van het ZZg is het noodzakelijk om die informatie zelf te halen bij de partners.

5 Beleidslijnen buiten het primaire proces

5.1 Omvang en functie van de reserves en fondsen

Het ZZg heeft naast bestemmingsfondsen ook bestemmingsreserves. Dit vermogensbestanddeel is gevormd om onze activiteiten te continueren, ook als onze inkomsten gedurende enkele jaren ernstig tegenvallen. Het ZZg is in het verleden langdurende financiële verplichtingen aangegaan en ook waar onze steun de vorm heeft van projectsubsidies weten we dat een aantal organisatie op onze steun rekent en in de problemen zou kunnen komen als die plotseling stopt.

Het ZZg streeft ernaar om de langlopende verplichtingen af te bouwen. Zo is op het Beleidsoverleg met de EBGs in 2012 bepaald dat de exploitatiesteun vervangen zal worden door ondersteuning van projecten met een eindige looptijd. Inmiddels lijkt de EBGs in staat om te kunnen functioneren zonder exploitatiesteun.

Het ZZg voorziet dat aan de inkomstenkant steeds meer donateurs zullen kiezen voor gerichte ondersteuning van projecten en dat de ongeoordeelde giften een steeds kleiner aandeel in onze inkomsten zullen hebben. We voorzien daarnaast dat we ook in de toekomst activiteiten zullen willen uitvoeren waarvoor we moeilijk geld kunnen werven. Bekostiging via het rendement van het vermogen is dan een mogelijke oplossing. Beslissingen daarover worden genomen in het kader van ons Beleidsplan 2016-2020.

5.2 Beleggingsbeleid

Het vermogen van het ZZg is grotendeels belegd in aandelen en obligaties. Het bestuur heeft bepaald dat het risicioprofiel van de beleggingen defensief moet zijn. Daarbij is bepaald dat uitsluitend duurzaam belegd mag worden en ethische waarden gelden.

Het ZZg besteedt het beheer van de beleggingen uit aan een professionele vermogensbeheerder (ABNAMRO MeesPierson). Het rendement van de beleggingen komt ten goede aan de algemene middelen en wordt verder niet geoordeeld.

5.3 Vrijwilligersbeleid

Het ZZg ziet een toenemend belang bij de inschakeling van vrijwilligers bij ons werk. De vitale processen blijven belegd bij professionele krachten, maar er zijn steeds meer mogelijkheden om ons werk op twee manieren uit te breiden: ten eerste kunnen we meer uitvoerend werk aan als we geholpen worden door betrokken vrijwilligers; ten tweede neemt de betrokkenheid bij ons werk toe naarmate we meer vrijwilligers inschakelen, want zij zijn ambassadeurs van het werk waar ze trots op zijn. Een ander zal verder uitgewerkt worden in het Beleidsplan 2016-2020.

5.4 Beleid m.b.t. communicatie belanghebbenden

Het ZZg streeft ernaar om steeds duidelijker in beeld te komen bij de achterban, de Broedergemeente in Nederland. Niet alleen om steun te verwerven voor de projecten, maar ook om goed in het visier te krijgen wat onze bijdrage als zendingsorganisatie voor de kerk kan zijn.

Opvallende giften van donateurs vormen een goede aanleiding om nadere informatie te krijgen over de motivatie en drijfveren van donateurs.

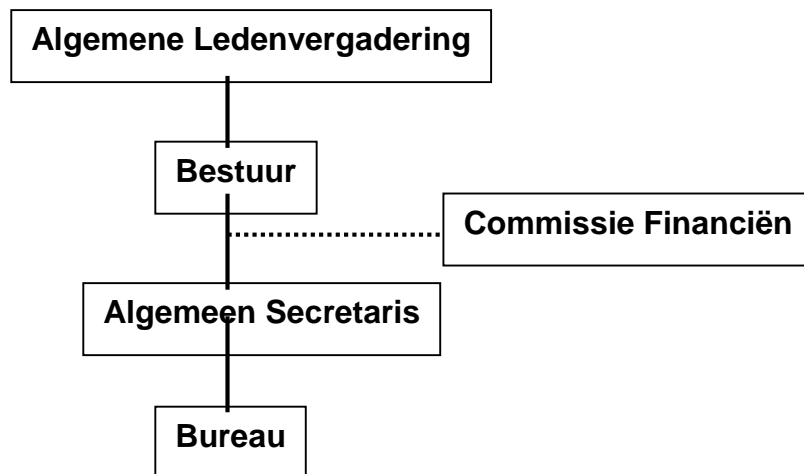
Naast het ZZg-Nieuws is onze website de voornaamste bron van informatie, waarbij we ons presenteren als een organisatie die uitgaat van geloofsmatige drijfveren.

Op dezelfde manier gaan we in gesprek met de zuidelijke partners, vooral met de kerkelijke partners rond de vraag wat onze betekenis (als Europese zendingsorganisatie) voor hen is, afgezien van de financiële ondersteuning van hun projecten. Ook dit zal verder uitgewerkt worden in ons Beleidsplan 2016-2020.

6 Beheer en Bestuur

De statutaire naam van het ZZg luidt 'Vereniging Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente', gevestigd te Zeist. De verenigingsstatuten zijn voor het laatst gewijzigd op 3 december 2008.

Organisatieschema:

De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan van het ZZg: zij kiest het bestuur en houdt toezicht op het bestuur. Zij bestaat uit alle leden van de Oudstenraden (= kerkenraden) en Werkgroepen van de Evangelische Broedergemeente in Nederland. Daarnaast zijn er een aantal door het bestuur voorgedragen leden. De Algemene Ledenvergadering telde aan het einde van het verslagjaar 156 leden. Statutair wordt tenminste eens per jaar een ledenvergadering gehouden.

Het bestuur van het ZZg bestaat statutair uit negen leden, allen onbezoldigd vrijwilliger. Zij hebben een zittingstermijn van vier jaar die eenmaal kan worden verlengd. Het bestuur legt verantwoording af aan de leden over het gevoerde inhoudelijke en financiële beleid en presenteert de beleidsplannen. Het bestuur laat zich adviseren door een Commissie Financiën. Bestuursleden ontvangen een reiskostenvergoeding; geen vacatiegeld.

Het ZZg-bureau geeft onder leiding van de Algemeen Secretaris (directeur) uitvoering aan het beleid van de organisatie. Het directiestatuut regelt de manier waarop de Algemeen Secretaris leiding geeft en welke verantwoordelijkheden hij heeft jegens het bestuur.

Algemene Ledenvergadering

De Ledenvergadering van 14 juni 2014 keurde het Jaarverslag over 2013 goed en gaf het bestuur haar fiat en decharge voor het gevoerde inhoudelijke en financiële beleid over 2013. De vergadering koos mevrouw Belgrave tot lid van het bestuur en nam afscheid van dhr. Ho ten Soeng, die aangaf dat hij het lidmaatschap van het bestuur niet kon blijven combineren met andere bezigheden. De termijn van dhr. Jonas werd verlengd.

Bestuur

Het bestuur kent een vaste adviescommissie voor financiële zaken, de Commissie Financiën. Deze commissie houdt namens het bestuur toezicht op de financiën en adviseert het bestuur over het te voeren financiële beleid. De commissie kwam daartoe in 2014 twee keer bijeen. Voorzitter is dhr. J.M. Stam, die als adviseur ook deelneemt aan de bestuursvergaderingen. Namens het bestuur neemt dhr. R. Jonas deel aan de vergaderingen van de Commissie Financiën.

Er functioneerden twee commissies:

De Commissie *Arbeidsvoorwaarden*, bestaande uit de heren A. Kleinhans en C. Koren. De commissie werd ingesteld om het bestuur in voorkomende gevallen te adviseren over de reorganisatie die in gang werd gezet. Zo beoordeelden zij de functiewaardering van de Algemeen Secretaris.

De Commissie *Statuten en Reglementen*, bestaande uit de heren L. Dragtenstein en R. Jonas. Zij bereidden een nieuwe aanbieding van statuutwijziging voor, daar de eerste aanbieding door de ALV werd teruggewezen.

Bureau

De Algemeen Secretaris voert de directie over het bureau. Per einde 2014 telde het bureau tien personen met een betaalde functie. Een overzicht van de directie, medewerkers en functies vindt u op een volgende pagina. De rechtspositie en arbeidsvoorwaardenregeling van alle medewerkers is conform de regelingen van de Protestantse Kerk in Nederland. Het bruto salaris van de Algemeen Secretaris (0,89 fte, 32 uur per week) bedroeg € 65.776 op jaarbasis, inclusief vakantietoeslag en eindejaarsuitkering. Samen met pensioenpremie (€ 8.459) en sociale verzekeringspremies (€ 9.116) bedroegen de werkgeverslasten € 83.351.

Samenstelling bestuur en directie

Per 31 december 2014 bestonden (dagelijks) bestuur en directie uit de personen als hierna genoemd. De vermelding van de (neven)functies is op basis van eigen opgave tot stand gekomen.

Bestuursleden:

naam	(neven)functie(s), datum van aftreden
dhr. S.H. Veldwachter (voorzitter, lid DB)	docent voortgezet onderwijs, Almere voorzitter St. Flevoland voor Suriname aftredend per juni 2016 (tweede termijn)
dhr. L.M. Dragtenstein (vice-voorzitter, lid DB)	advocaat docent Recht Hogeschool INHolland Rotterdam aftredend juni 2016 (eerste termijn)
dhr. R. Jonas (lid DB)	senior controller van de voorziening tot samenwerking Politie Nederland (vtsPN) accountants- en advieswerk aftredend per juni 2018 (tweede termijn)
dhr. E.S. Bernhard	predikant in de Evangelische Broedergemeente Noord- Holland lid van de provinciale Raad van Kerken Noord-Holland aftredend per juni 2017 (tweede termijn)
mevr. G. ten Hoeve	mantelzorg adviseur Welzijnswerk Midden-Drenthe zelfstandig uitvaartbegeleider nevenfuncties: voorzitter Rode Kruis Midden-Drenthe, buurtbemiddelaar aftredend per juni 2016 (tweede termijn)
dhr. C. Koren	aftredend per juni, 2016 (eerste termijn)
dhr. A.G. Kleinhans	stafmedewerker financiële dienstverlening aftredend per juni 2015 (eerste termijn)
mevr. A. Belgrave	accountant/ klantcoördinator binnen de Landelijke Doelgroep Financiële Instellingen van de Belastingdienst. aftredend per juni 2018 (eerste termijn)
mevr. M. Uda-Lede	zelfstandig ondernemer in de welzijnssector aftredend per juni 2016 (eerste termijn)
algemeen-secretaris / directie:	
dhr. A.A. Kramer	geen

Commissie Financiën (adviesorgaan van het ZZB) per 31 december 2014

dhr. M. Albers
dhr. C. Blok
dhr. L.C.R. Ferrier
dhr. R.A. Schermel
dhr. P. van Oosten
dhr. J.M. Stam

voorzitter

Bestuurs- en commissieleden werken allen onbezoldigd.

Medewerkers in loondienst (in totaal 7,1 FTE) per 31 december 2014

Dhr. D. van Barneveld	stafmedewerker financiën, IT & beheer
Dhr. A.M. Berm	medewerker financiële administratie
Dhr. J.D. Claas	medewerker communicatie & fondsenwerving
Mw. D. Donze	stafmedewerker programma's, projecten & beleid
Mw. J. Kelholt	stafmedewerker communicatie & fondsenwerving
Dhr. A.A. Kramer	algemeen secretaris
Dhr. J.F. Leemhuis	medewerker communicatie & fondsenwerving
Dhr. F.A. Schalkwijk	stafmedewerker programma's, projecten & beleid
Mw. J.G. Wels	medewerker donateursadministratie
Mw. I.C. van Wielink-de Zeeuw	medewerker financiële en projectadministratie

Vrijwilligers per 31 december 2014

Voor het ZZg zijn naast de bestuurs- en commissieleden ook als vrijwilliger actief:

Mevrouw D.A. Dingemans-de Lugt	<i>notuleren bestuur</i>
Dhr. G. van Ommering	<i>archiefwerkzaamheden</i>
Dhr. J.W.Th. Rapparlié	<i>archiefwerkzaamheden</i>

Daarnaast kent het ZZg nog een aantal incidentele vrijwilligers.

7 Verantwoordingsverklaring ZZg 2014

7.1 Besturen en toezicht houden

Maak onderscheid tussen toezicht, bestuur en uitvoering

Het ZZg is een vereniging. In de statuten van het ZZg is vastgelegd dat de ledenvergadering toezicht houdt op het door het bestuur vastgestelde beleid en beheer, dat het bestuur dat beleid vaststelt en dat de algemeen secretaris leiding geeft aan de uitvoering daarvan.³

De ledenvergadering van het ZZg stelde de jaarstukken vast en dechargeerde het bestuur voor het gevoerde beleid en beheer. Ook koos de ledenvergadering, op voordracht van het bestuur, een nieuw bestuurslid en verlengde de termijn van een tweede bestuurslid.

Het Zeister Zendingsbestuur kwam in 2014 vijf maal in vergadering bijeen. Het besprak en nam besluiten over vele uiteenlopende onderwerpen. De algemeen secretaris woont deze vergadering bij, evenals de voorzitter van de Commissie Financiën.

Een afvaardiging van drie bestuursleden vormt met de algemeen secretaris het dagelijks bestuur (DB). Dit DB heeft geen eigenstandige bevoegdheden. In dit orgaan vindt de afstemming plaats tussen bestuur en beleidsuitvoering. Het DB vergadert telkens voorafgaand aan bestuursvergaderingen om de agenda en de besluitvorming voor te bereiden.

De algemeen secretaris tenslotte, geeft leiding aan de uitvoering van de werkzaamheden door de werkorganisatie. Van de voortgang van de werkzaamheden wordt vier en na acht maanden schriftelijk aan het bestuur verslag gedaan.

Werk aan een optimale bestuurssamenstelling

Statutair is bepaald dat ten minste vijf van de negen bestuursleden lid zijn van de Evangelische Broedergemeente in Nederland. Daarnaast bezetten twee door de Protestantse Kerk in Nederland aangewezen bestuursleden een zetel. Voor de twee overige zetels gelden geen specifieke eisen. Een bestuurslid kan maximaal twee aaneengesloten termijnen van vier jaren zijn bestuurlijke functie vervullen. Deze termijnen worden zo goed mogelijk gespreid, opdat ervaring en continuïteit gewaarborgd blijven. Er wordt gestreefd naar een gelijke man/vrouw verhouding. Getracht wordt om relevante kennis en ervaring in het bestuur vertegenwoordigd te laten zijn. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om theologische, medische of pedagogische kennis of ervaring in een ontwikkelingsland of op het terrein van zending, diaconaat of ontwikkelingssamenwerking. In dit verband is het nuttig de bestuurlijke Commissie Financiën te noemen, een college van deskundigen dat het bestuur van financiële en organisatorische adviezen voorziet. Deze commissie komt in de regel in het voor- en najaar bijeen. De adviezen worden steeds schriftelijk uitgebracht.

Evalueer het functioneren van directie en bestuur

Het bestuur besloot dit jaar geen zelfevaluatie uit te voeren.

7.2 Besteding van de middelen, resultaten

Richtinggevende doelstellingen op relevante gebieden

Het subsidiebeleid is gedifferentieerd naar de aandachtsgebieden Zending, Diaconaat, Ontwikkelingsamenwerking en Educatie. Er is beleid geformuleerd voor de bestedingen op de deelgebieden daarvan.

Ook het beleid ten aanzien van Werving van Baten richt zich op concrete doelstellingen. Het wervingssucces, met name van de eigen fondsenwerving, is echter voor een belangrijk deel van externe factoren afhankelijk.

Monitoren, evalueren en aanpassen van de activiteiten en (interne) processen

Aan de verdere inbouw van monitoring- en evaluatieprocedures wordt gewerkt. In 2014 is het werken met 4- en 8-maandsrapportages verder uitgebouwd door Logical Frameworks van de meest relevante activiteiten te maken. Hierdoor werd inzichtelijker wat het ZZg per aandachtsgebied wil bereiken, welke middelen worden ingezet en wat we daadwerkelijk bereiken.

³ Zie Statuten ZZg Art. 4, lid 6 en art. 8, lid 1.

7.3 Omgaan met belanghebbenden

Inhoud en kwaliteit van de aan belanghebbenden verstrekte informatie

Het ZZg verstrekt informatie aan belanghebbenden zowel op vraag als op aanbod. De informatie is gericht op:

- verbreding en verdieping van kennis over de realisatie van de doelen die het ZZg en zijn partners zich gesteld hebben en die gericht is op een verandering van houding (de educatie)
- het verstrekken van informatie en handelingsperspectief aan (potentiële) donateurs
- het verkrijgen en behouden van steun (de werving) voor de doelen van het ZZg

Manier waarop wordt gecommuniceerd en hoe deze communicatie is vormgegeven

Wijze van communicatie. Het ZZg kent geen communicatiestatuu, maar volgt de heersende conventies. Zo onthoudt het ZZg zich van intimiderende benaderingen en van beweringen over realiteiten die niet aannemelijk gemaakt kunnen worden. Daarnaast streeft het ZZg zowel vanuit zijn missiestatement als vanuit zijn maatschappelijke aanspreekbaarheid naar een zo groot mogelijke transparantie, in het bijzonder ook inzake zijn bedrijfsvoering. Overigens werd op 13 december 2012 een Commissie Statuten en Reglementen ingesteld die ook tot taak heeft om een Communicatiestatuu te ontwerpen.

Vormgeving. De communicatie geschiedt zowel openbaar als niet-openbaar. De openbare communicatie geschiedt via de eigen ZZg-media en ingekochte ruimte/tijd via media van derden. Daarnaast worden media en organisaties geïnformeerd via persberichten en mededelingen. De niet-openbare communicatie is interpersoonlijk en vindt plaats via (digitale) correspondentie en gesprek.

Omgang met ideeën, wensen en klachten van belanghebbenden

Het ZZg kent een klachtenreglement, dat belanghebbenden zoals aanvragers van subsidie, donateurs, werknemers en vrijwilligers de mogelijkheid biedt om te klagen of wensen te uiten. Van klachten wordt een register bijgehouden. Buiten het reglement om heeft zich reeds in 2013 één persoon gemeld om een klacht neer te leggen. We nodigden deze persoon uit om de klacht schriftelijk in te dienen; antwoord op dit verzoek kwam niet voor het einde van het jaar. Ook in 2014 kwam er geen duidelijke toelichting op de klacht, waardoor deze vaag en ongrijpbaar bleef. Daarnaast meldden zich enkele donateurs die uit teleurstelling over onze berichtgeving (die soms de taal en stijl van de verhalen betrof) hun financiële betrokkenheid opzegden. Voor ideeën of wensen is geen procedure beschreven.

Zeister Zendingsbestuur,

S.H. Veldwachter
voorzitter

A.A. Kramer
algemeen secretaris

8 Toekomstparagraaf

Perspectief voor de lange termijn: 2016-2020

De inkomsten van het ZZg zijn in de huidige beleidsperiode voor een substantieel deel afhankelijk van het Medefinancieringsstelsel van de overheid (MFS II). Het jaar 2015 zal gebruikt worden om een nieuw Beleidsplan 2016-2020 op te stellen. Op de Algemene Ledenvergadering wordt dat aangeboden ter vaststelling.

Perspectief voor de middellange termijn: 2016-2017

Tot eind 2015 volgden we het beleidsplan en veranderden we zo weinig mogelijk aan de organisatie. In 2015 voerden we ook een reorganisatie door zodat de omvang van de werkorganisatie weer strookt met de inkomsten en uitgaven in 2016, wanneer de overheidsmiddelen (MFS II) weggevallen zullen zijn. Dat betekent dat we vanaf 2016 met een nieuw beleidsplan en een nieuwe organisatie werken. Het risico bestaat dat werklast en toebedeling van de taken aanvankelijk niet goed op elkaar afgesteld zijn. Door intensief werkoverleg zullen we de werkverdeling steeds nauwkeuriger afstemmen.

Perspectief voor de korte termijn: kalenderjaar 2015

Er is een klein risico dat de begroting niet gehaald wordt en dat er een groot negatief resultaat komt. We passen namelijk de zogenoemde 80% regel toe. Na acht maanden, dus bij de achtmaandsrapportage, mag slechts 80% van de begrote middelen zijn toegekend. Vervolgens wordt vanaf september –door bij de toekenningen specifiek te letten op de beschikbaarheid van de middelen- gericht toegestuurd naar een resultaat dat overeenkomt met de begroting. De laatste jaren vormden de inkomsten uit beleggingen een groter risico dan de afstemming van uitgaven op inkomsten.

9 Risicoparagraaf

Samenvatting van mogelijke risico's

Na 2015 valt de overheidsfinanciering weg.

Er is op beleidsniveau geanticipeerd op deze mogelijkheid; oplossingen voor deze uitdaging worden in het nieuwe beleidsplan verwerkt.

Het ZZg heeft een continuïteitsreserve, zodat partnerorganisaties hun werk kunnen blijven doen, ook als er geen directe oplossing voor het wegvallen van overheidsfinanciering is gevonden. Er zal door een ingrijpende reorganisatie een oplossing gevonden worden voor de ratio van bestedingen aan fondsenwerving en administratie ten opzichte van de bestedingen aan de doelstellingen. Deze moet binnen de 25% blijven om het CBF-keurmerk te kunnen behouden.

De omzet groei blijft achter ten opzichte van de prognose 2016–2017.

In periodieke rapportages is de omzet (projectbestedingen en wervingsinkomsten) een aandachtspunt. De trend in omzetgroei zal bepalend zijn voor het beleidsplan 2016–2020. We richten ons in 2015 op het ontwikkelen van één of meer grote projecten, waarvoor vermogensfondsen benaderd kunnen worden.

De inkomsten in 2016 zijn lager dan begroot.

Na de achtmaandsrapportage wordt bekeken of de aangegane verplichtingen in 2016 binnen de 80% van de begrote bestedingen vallen. In de regel zijn de inkomsten in de laatste vier maanden van het kalenderjaar hoog. Vanaf september worden toezeggingen nauwkeurig afgestemd op inkomsten.

Bijlage Instrumenten Fondsenwerving

ZZg-Nieuws
Kinderprogramma
STB-Nieuwsbrief
Incasso
Schenken
Grote giften / vrienden maken
Fondsen
Huiskamerbijeenkomsten
Ambassadeurswerving
Vuurtorenprojecten
Website
Facebook / sociale media
Twinkids/basisscholen/schoolprojecten
Broedergemeente Nederland*
PKN*
Evangelicale gemeenten
Surinaamse gemeenschap in Nederland
Hernhutterhuis
Nalatenschappen
Overheidsfinanciering
Beleggingen
Kerstgeschenkenactie

Woordenlijst

ALV	Algemene Ledenvergadering der ZZg
BE	Basic Education
C&F	Communicatie en Fondsenwerving
FED	Fair Economic Development
EBGS	Evangelische Broedergemeente Suriname
MFS II	Medefinancieringsstelsel Tweede Fase (2011-2015)
MKP	Micro Krediet Plan
STB	Stichting Trijntje Beimers
VTC	Vocational Trainings Centre (Vakopleiding)

Toegekende subsidies 2014

Nummer	Omschrijving	Land	Programma	Uitvoerd door	Toegekend
14036	Missionair werk	NEDERLAND		EBG Amsterdam ZO	€ 10.000
14032	Unity Mission Development Fund	OVERIGE		Unity Board	€ 2.130
14004	Kilangala Missie	TANZANIA		GSAM	€ 37.000
14005	Kantembo Mission	TANZANIA		GSAM	€ 12.000
				Evangelievergondiging	€ 61.130
14044	Theologisch Seminarie	SURINAME		EBGS	€ 26.000
13035	Theologische opleiding Aron	TANZANIA		Kilangala Mission	€ 2.600
				Theologische vorming	€ 28.600
14054	Dagtekstenboekjes verbinden	CUBA		Iglesia Morava de Cuba	€ 1.000
14041	Capaciteitsversterking	SURINAME		PB EBGS	€ 26.700
14060	Rentevergoeding derdengelden	SURINAME		ZZg	€ 2.617
14046	Vrouwentraining	TANZANIA		MCT-RP	€ 3.000
				Steun aan lokale kerken	€ 33.317
14024	Boeken en sportmateriaal	LETLAND		KRISTIAN DAVIDSCHOOL	€ 950
				Kinderen en opvoeding	€ 950
14029	Exploitatiesteun - Uniteitsbijdrage	PALESTIJNSE GEBIEDEN		Star Mountain	€ 7.500
				Gehandicaptenzorg	€ 7.500
14043	Maaltijden voor ouderen	JAMAICA		Unitas of Jamaica	€ 5.000
				Ouderenzorg	€ 5.000
14058	Verbetering pensioen ex uitgezonden	NEDERLAND		ZZg	€ 7.500
14048	Kerstgeschenkenactie	SURINAME		EBGS	€ 7.500
14051	Stage Maatschappelijke Dienst	SURINAME		EBGS	€ 2.550
				Overig diaconaal werk	€ 17.550
14030	Ambulance voor Kilangala	TANZANIA		Kilangala Mission	€ 32.500
14052	Buitenboordmotor boot PHC Tanganyikameer	TANZANIA		MCT-RP	€ 7.500
14056	Natural Medicine Training	TANZANIA		MCT-RP	€ 700
				Gezondheidszorg	€ 40.700

Toegekende subsidies 2014

Nummer	Omschrijving	Land	Programma	Uitvoerd door	Toegekend
14001	Technische bijstand BE 2014	SURINAME	MFS II BE	ZZg	€ 46.000
14003	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II BE	KTM	€ 53.200
14009	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II BE	St. Equalance	€ 28.500
14010	ICT lager onderwijs Marowijne BE	SURINAME	MFS II BE	ZZg	€ 30.500
14012	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II BE	St. Marronage	€ 55.000
14014	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II BE	MAU KU MAU	€ 27.200
14017	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II BE	RKBO	€ 80.000
14019	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II BE	PCOS	€ 55.700
14022	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II BE	VSG	€ 27.300
14023	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II BE	St. Onderwijs der EBGs	€ 80.360
14025	Kinderen Kwamalasemutu	SURINAME		PCOS	€ 5.000
14027	Oriëntatiemissie dienstwoningen Boven-Suriname	SURINAME		ZZg	€ 3.500
14033	Schoolpakketjes en uniformen	SURINAME		St. PCOS	€ 6.000
14042	Woningen leerkrachten school Tapoeripa	SURINAME		ZZg	€ 170.000
14045	Formuleringsmissie vakonderwijs	SURINAME	MFS II BE	EduXprss	€ 3.760
14053	Solarlampen scholen binnenland 2014	SURINAME		ZZg	€ 4.500
14007	Ineke Alberdaschool	TANZANIA		ProTanz	€ 25.000
14028	VTC Isongole	TANZANIA		MCT-SP	€ 12.000
14039	Uitbreiding VTC Kilangala	TANZANIA		Kilangala Mission	€ 5.000
14050	Electriciteit gebouw vrouwen training	TANZANIA		MCT Rukwa Province	€ 400
14055	Timmerkisten en naaimachines Kilangala	TANZANIA		Kilangala Mission	€ 2.410
14040	Brass Bands East Cape	ZUID AFRIKA		MC South Africa	€ 1.470
Onderwijs en vakopleiding					€ 722.800
13006	Technische bijstand	SURINAME	MFS II FED	ZZg	€ 5.942
14002	Technische bijstand	SURINAME	MFS II FED	ZZg	€ 88.000
14008	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II FED	BFN	€ 40.450
14011	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II FED	St. Equalance	€ 26.850
14013	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II FED	St. Equalance	€ 21.500
14016	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II FED	Mau Ku Mau	€ 28.975
14018	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II FED	HuS	€ 29.800
14020	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II FED	WMP	€ 21.650
14021	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II FED	NVB	€ 46.000
14031	Institutioneel en activiteitenbudget	SURINAME	MFS II FED	PAS	€ 45.930
14034	Capaciteitsversterking Kilangala	TANZANIA		Kilangala Mission	€ 10.000

Toegekende subsidies 2014

Nummer	Omschrijving	Land	Programma	Uitvoerd door	Toegekend
14049	Landbouwtraining Kilangala	TANZANIA		Kilangala Mission	€ 2.500
14035	Tomatenteelt Elim Home	ZUID AFRIKA		Elim Home	€ 49.500
				Inkomensverwerving	€ 417.097
14026	Noodhulp Rukwa overstromingen	TANZANIA		MCT Rukwa Province	€ 1.000
				Noodhulp	€ 1.000
	Extra bestemde bijdragen en goederen			Extra bestemde bijdragen	€ 102.280
14037	Het Hernhutter Huis - tentoonstellingen	NEDERLAND		Het Hernhutter Huis	€ 5.000
				Draagvlakversterking	€ 5.000
	Vrijval subsidieverplichtingen			Vrijval subsidies	€ -129.600
				Eindtotaal	€ 1.313.324

Zeister Zendingsgenootschap

Jaarrekening 2014

ZZg / Zeister Zendingsgenootschap

ZZg / Zeister Zendingsgenootschap

Zusterplein 20 ♦ 3703 CB ZEIST

www.zzg.nl ♦ info@zzg.nl

Inhoudsopgave

	pagina
Inleiding	3
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	4
Balans per 31 december 2014	6
Staat van baten en lasten over 2014	8
Kasstroomoverzicht	10
Toelichting op de balans	11
Toelichting op de staat van baten en lasten	17
Overige gegevens:	
• Verdeling van het saldo van baten en lasten	24
• Relevante gebeurtenissen na balansdatum	24
• Controleverklaring	24
 Bijlage 1: Begroting 2015	 25

Inleiding

De jaarrekening van het ZZg over 2014 is onderdeel van het Jaarverslag 2014 van het Zeister Zendingsgenootschap.

In het jaarverslag legt het Zeister Zendingsbestuur (ZZB) verantwoording af inzake het in 2014 gevoerde beleid. Ten aanzien van de financiën en het ter zake gevoerde beleid en beheer wordt in dat verslag op hoofdlijnen gerapporteerd. Deze jaarrekening biedt het complete financiële overzicht over 2014.

Het ZZg draagt het CBF-Keur. In 2014 werd het CBF-Keur na toetsing opnieuw toegekend voor een periode van drie jaren. De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de Richtlijn Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende Organisaties (RJ650 aangepast 2011).

Het Zeister Zendingsbestuur (ZZB) heeft de jaarrekening over 2014 op 22 april 2015 opgemaakt en vastgesteld.

Baten en lasten

De baten uit eigen fondsenwerving, de baten uit acties van derden en de beleggingsopbrengsten waren in 2014 hoger dan begroot. Hoewel veroorzaakt door incidentele meevallers, konden daardoor de bestedingen aan de doelstellingen de begroting ook ruim overstijgen. Ruim 82% van de baten werd aan de doelstellingen besteed.

De totale eigen uitvoeringskosten werden licht hoger dan begroot gerealiseerd. Wegens het vertrek van een medewerker vielen de personeelskosten lager uit dan begroot. Deze besparing werd ingezet voor de inzet van twee freelance fondsenwerfers. Daardoor en ook door de inschakeling van een personeelsadviseur werden de begrote advieskosten in ruime mate overschreden.

Ruim de helft van de bestedingen aan de doelstellingen van het ZZg hebben betrekking op die van het MFS II programma, waarvoor het ZZg via de ICCO Alliantie overheidsfinanciering ontvangt. Vanaf 2016 wordt dit programma beëindigd. Duidelijk is dat dit einde grote gevolgen heeft voor de budgetten die beschikbaar zijn voor organisatie- en uitvoeringskosten. Voor de noodzakelijke reorganisatie van het ZZg-bureau zullen in de komende jaren kosten moeten worden gemaakt. De omvang daarvan is in het verslagjaar geschat en als voorziening opgenomen. Het daarmee gemoeide bedrag komt ten laste van de continuïteitsreserve.

Reserves en fondsen, bezittingen en schulden

Het beeld van de balans per eind 2014 komt grotendeels overeen met die van het jaar daarvoor. In verband met gewijzigde CBF-regelgeving werd de reserve Risico waardeverandering beleggingen niet meer gerangschikt als continuïteits-, maar als bestemmingsreserve. Door bestedingen ten laste van eerder gevormde bestemmingsfondsen, nam het totaal van deze fondsen af. De openstaande subsidieverplichtingen waren per eind 2014 aanzienlijk hoger dan in het jaar daarvoor. Deze stijging betreft met name MFS-verplichtingen.

Op de pagina's hierna is ZZg's jaarrekening over 2014 weergegeven. Daarin is de verdeling van het resultaat verwerkt. Bezittingen en schulden, baten en lasten: de geldelijke weergave van visie, inzet en gewoon werk, waar nodig toegelicht.

Grondslagen voor waardering en bepaling van het resultaat

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis Richtlijn 650 voor “Richtlijn Fondsenwervende Instellingen” van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

Vergelijkende cijfers

De cijfers over 2013 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

Grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

Financiële vaste activa

De vorderingen onder de financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde ofwel de lagere realiseerbare waarde. Deelnemingen waarin het ZZg geen invloed van betekenis op het financiële en zakelijke beleid uitoefent, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, dan wel de lagere realiseerbare waarde. Het dividend wordt in de staat van baten en lasten verantwoord.

Effecten

De effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarden per 31 december.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Subsidieverplichtingen zijn opgenomen op basis van een besluit ter zake, welke schriftelijk is kenbaar gemaakt aan de ontvanger van de subsidie.

Bestemmingsreserves en -fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de Vereniging. Door het bestuur kunnen bestemmingsreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Bestemmingsfondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

Voorzieningen, overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en –lasten.

Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

Het ZZg hanteert een toegezegde bijdrage pensioenregeling. De toegezegde bijdragen worden afgedragen aan de pensioenverzekeraar op basis van het pensioencontract.

Stichting Pensioenfonds van het ZZg

Sinds februari 2014 vormt het Zeister Zendingsbestuur tevens het bestuur van de Stichting Pensioenfonds van het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente en is er sprake van een groep. De stichting Pensioenfonds verzorgt enkele toeslagen op pensioenen van oud-uitgezonden medewerkers. De daarmee gemoeide lasten zijn in de jaarrekening van het ZZg opgenomen. Aangezien de betekenis van de Stichting Pensioenfonds te verwaarlozen is op het geheel, is consolidatie achterwege gebleven.

Balans per 31 december	2014	2013
na verdeling van het resultaat	€	€
1) Materiële vaste activa		
Kantoorinrichting/-inventaris	3.235	3.246
	<u>3.235</u>	<u>3.246</u>
2) Financiële vaste activa		
Deelname Oikocredit	43.461	43.461
Leningen aan partnerorganisaties	10.118	15.117
	<u>53.579</u>	<u>58.578</u>
3) Voorraden		
project ondersteunende artikel	2.167	-
4) Vorderingen en overlopende activa		
Partnerorganisaties	34.216	18.374
Overige vorderingen	436.350	474.815
	<u>470.566</u>	<u>493.189</u>
5) Beleggingen		
Obligaties	1.530.772	1.514.815
Aandelen en alternatieve beleggingen	1.625.141	1.515.891
Te (her)beleggen geldmiddelen	307.736	380.164
	<u>3.463.649</u>	<u>3.410.870</u>
6) Liquide middelen		
Spaarrekeningen	306.019	335.812
Betaalrekeningen en kas	192.067	235.385
	<u>498.086</u>	<u>571.197</u>
	<u>4.491.282</u>	<u>4.537.080</u>

Balans per 31 december	2014	2013
na verdeling van het resultaat	€	€
7) Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve	2.032.964	2.818.377
Bestemmingsreserves	814.450	337.250
	<u>2.847.414</u>	<u>3.155.627</u>
Bestemmingsfondsen	581.971	630.100
	<u>3.429.385</u>	<u>3.785.727</u>
8) Voorzieningen		
Voorziening reorganisatie	225.000	-
9) Langlopende schulden		
Gelden in beheer voor derden	136.256	162.539
10) Kortlopende schulden		
Subsidieverplichtingen	424.641	285.743
Partnerorganisaties	92.032	108.034
Overige schulden	183.968	195.037
	<u>700.641</u>	<u>588.814</u>
	<u>4.491.282</u>	<u>4.537.080</u>

Staat van Baten en Lasten	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
	€	€	
Baten:			
Baten uit eigen fondsenwerving	961.247	855.000	1.004.915
Baten uit acties van derden	76.200	24.000	26.000
Subsidies van overheden	629.216	650.000	808.438
Rentebaten en baten uit beleggingen	281.608	101.000	221.008
Overige baten	20.601	10.000	12.441
Som der baten	1.968.872	1.640.000	2.072.802
Besteed aan de doelstellingen:			
Zending	-123.047	-97.000	-107.097
Diaconaat	-34.550	-88.000	-125.700
Ontwikkelingssamenwerking:			
Eigen bestedingen	-335.430	-110.000	-210.499
MFS II Basic Education	-487.520	-415.000	-487.320
MFS II Fair Economic Development	-355.097	-525.000	-277.850
Voorlichting en educatie door derden	-5.000	-5.000	-10.000
Overige bestedingen	-102.280		-58.641
Vrijgevallen subsidieverplichtingen	129.600	94.000	150.497
Organisatiekosten voorlichting en educatie	-127.949	-168.000	-163.423
Organisatiekosten programma's en projecten	-178.289	-168.000	-175.265
Besteed aan de doelstellingen	-1.619.562	-1.482.000	-1.465.298
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	-142.665	-172.000	-163.108
Kosten acties derden en subsidies	-34.543	-37.000	-33.967
Kosten van beleggingen	-32.931	-30.000	-25.584
Kosten werving baten	-210.139	-239.000	-222.659
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	-270.513	-210.000	-205.657
Vorming voorziening reorganisatie	-225.000		
	-495.513	-210.000	-205.657
Som der lasten	-2.325.214	-1.931.000	-1.893.614
Saldo van baten en lasten	-356.342	-291.000	179.188
Resultaatbestemming	2014		2013
	€		€
Toevoeging / onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	-785.413		22.402
Bestemmingsreserve	477.200		-103.800
Bestemmingsfondsen	-48.129		260.586
	-356.342		179.188

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht	2014	2013
<i>bedragen x € 1.000</i>	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Totaal baten	1.969	2.073
Totaal lasten	-2.325	-1.894
Exploitatieresultaat	-356	179
Afschrijvingen	1	3
Voorziening	225	-
Cash flow	-130	182
<i>Mutaties in:</i>		
Overige vorderingen en activa	22	136
Effecten	-53	-194
Vorraden	-2	-
Kortlopende schulden	112	-214
	79	-272
A Totaal kasstroom uit activiteiten	-51	-90
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen in materiële vaste activa	-	-
Mutaties financiële vaste activa	5	34
B Totaal kasstroom uit investeringen	5	34
Kasstroom uit financieringen		
Mutaties langlopende schulden	-27	-2
C Totaal kasstroom uit financieringen	-27	-2
Totale kasstroom (A + B + C)	-73	-58
Saldo liquide middelen begin	571	629
Totale kasstroom	-73	-58
Saldo liquide middelen eind	498	571

Toelichting op de balans per 31 december 2014

1) Materiële vaste activa € 3.235

Alle materiële vaste activa zijn nodig voor de bedrijfsvoering. De afschrijvingslasten van het kantoormeubilair en het computernetwerk werden als Kantoor-, reis- en algemene kosten opgenomen. Het totaal in deze activa vastgelegde bedrag wordt als vastgelegd vermogensbestanddeel gerubriceerd als Bestemmingsreserve 'Financiering activa bedrijfsvoering'.

2) Financiële vaste activa € 53.579

De financiële vaste activa zijn aangewend in het kader van de doelstellingen van het ZZg.

Deelname *Oikocredit* € 43.461

Met deze deelname wendt het ZZg een deel van zijn geldmiddelen aan om microkredietverlening in mogelijk te maken. De deelname in het aandelenkapitaal van *Oikocredit* is gericht op de uitvoering van ZZg's doelstellingen. In 2014 werd € 861 dividend ontvangen. Het ZZg heeft geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid van *Oikocredit*.

Leningen aan partnerorganisaties € 10.118

De in 2015 verwachte aflossingen (€ 15.000) kunnen als kortlopende vorderingen worden beschouwd. De lening aan de Tushikamane landbouwgroep werd kwijtgescholden ten laste van de eerder gevormde voorziening voor oninbaarheid.

Leningen aan partnerorganisaties	hoofdsom	saldo	verstrekt	aflossing	saldo
	1-1-2014	1-1-2014	in 2014	in 2014	31-12-2014
	€	€	€	€	€
MCT, South Province - SACCO	15.000	11.263	-	-885	10.378
MCT, South West Province - SACCO	15.000	12.626	-	-	12.626
EBGNA, uitbreiding Multi-Purpose Centre	10.000	5.000	-	-1.000	4.000
EBGS, jeugdcentrum	15.570	6.228	-	-3.114	3.114
Tushikamane, avocadoplantage	20.000	20.000	-	-20.000	-
Voorziening oninbaarheid	-	-40.000	20.000	-	-20.000
	<u>75.570</u>	<u>15.117</u>	<u>20.000</u>	<u>-24.999</u>	<u>10.118</u>

3) Voorraden € 2.167

Dit betreft een voorraad solarlampen, die in het kader van de fondsenwerving in 2015 zullen worden verkocht.

4) Vorderingen en overlopende activa € 470.566

Partnerorganisaties. De nominaal gewaardeerde vorderingen op partnerorganisaties zijn als volgt te specificeren:

Partnerorganisaties	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Stichting Pensioenfonds van het ZZg, Zeist	2.845	5.757
MFS II partners, Suriname	27.097	6.444
ECP, Bad Boll / Zeist	1.572	4.175
EBG, Zeist	2.702	1.998
	<u>34.216</u>	<u>18.374</u>

Het ZZg verricht de betalingen voor de Stichting Pensioenfonds van het ZZg en voert haar administratie. De betaalde pensioentolagen en kosten worden via een rekening courantverhouding voldaan. De vordering op MFS II partners betreffen voorschotten die met subsidietoezeggingen in 2015 worden verrekend.

Overige vorderingen**Overige vorderingen**

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Erfenissen en legaten	353.687	436.737
(Coupon)rente	26.115	30.620
Toegezegde giften van derden	50.000	-
Vooruitbetaalde bedragen	2.073	3.748
Debiteuren	317	12
Overige posten	4.158	3.698
	<u>436.350</u>	<u>474.815</u>

5) Beleggingen € 3.463.649

Het ZZg belegt het niet direct benodigde deel van zijn geldmiddelen. De daaruit voortkomende opbrengsten worden aan de doelstellingen van het ZZg besteed. Het doelrisicoprofiel van de effectenportefeuille is defensief. Om onderscheid te kunnen maken tussen geldmiddelen voor de bedrijfsvoering en die voor beleggingen, worden de aan- en verkopen van effecten via een aparte bankrekening geadmistreerd. Het saldo daarvan is als 'Te (her)beleggen geldmiddelen' in de balansrubriek 'Effecten' opgenomen.

Waarde beleggingen	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Obligaties	1.530.772	1.514.815
Aandelen en alternatieve beleggingen	1.625.141	1.515.891
Te (her)beleggen geldmiddelen	<u>307.736</u>	<u>380.164</u>
Totaal	<u>3.463.649</u>	<u>3.410.870</u>

6) Liquide middelen € 498.086

Een deel van de liquide middelen (€ 332.486) is beschikbaar voor subsidiëring wegens het MFS II programma. De overige geldmiddelen staan geheel ter vrije beschikking.

7) Reserves en fondsen € 3.429.385

Na verdeling van het resultaat

Reserves en fondsen	01-01-2014	onttrokken	toegevoegd	31-12-2014
Na verdeling van het resultaat	€	€	€	€
Continuïteitsreserve				
Uitvoerings- en organisatiekosten	787.377	-254.413	-	532.964
Risico waardeverandering beleggingen	531.000	-531.000	-	-
Subsidieverlening programma's en projecten	1.500.000	-	-	1.500.000
	<u>2.818.377</u>	<u>-785.413</u>	<u>-</u>	<u>2.032.964</u>
Bestemmingsreserves				
Financiering activa bedrijfsvoering	3.300	-	-	3.300
Financiering activa doelstellingen	59.000	-5.000	-	54.000
Risico waardeverandering beleggingen	-	-	565.000	565.000
MFS II Suriname (2011 - 2015) eigen bijdrage	139.200	-69.600	-	69.600
Nieuwe initiatieven in Tanzania	135.750	-13.200	-	122.550
	<u>337.250</u>	<u>-87.800</u>	<u>565.000</u>	<u>814.450</u>
Bestemmingsfondsen				
Kwekkeboom studiefonds	11.753	-2.600	1.650	10.803
Van Raalte studiefonds	54.465	-2.550	14.000	65.915
Nelly Artist Spierfonds	5.423	-	758	6.181
Ben van den Boschfonds	1.678	-	1.200	2.878
Kinderhuizen EBG, Suriname	5.426	-	-	5.426
Medisch werk, Suriname	46.701	-	-	46.701
Kinderen en muziek, Zuid Afrika	-	-	-	-
Gehandicaptenzorg voor kinderen	3.500	-	-	3.500
Ouderenzorg, Suriname	3.000	-3.000	-	-
Kilangala school, Tanzania	18.500	-	-	18.500
Voorschoolse opvang, Suriname	3.000	-	-	3.000
Weeskinderen, Tanzania	8.400	-	-	8.400
Renovatie Elim Home, Zuid Afrika	4.300	-4.300	-	-
H.B. Philippfonds (2013)	45.000	-	20.000	65.000
G.E. Knolfonds (2013)	60.000	-	33.160	93.160
KH Leliëndaal, Suriname (2014)	-	-	3.600	3.600
KH Sukh Dhaam, Suriname (2014)	-	-	1.800	1.800
Diakonessenhuis Suriname (2013)	9.000	-	-	9.000
MFS II BE Suriname (2011 - 2015)	44.968	-440.196	415.887	20.659
MFS II FED Suriname (2011 - 2015)	233.334	-311.478	223.940	145.796
Onderwijs voor Werk (2007-2010)	71.652	-	-	71.652
	<u>630.100</u>	<u>-764.124</u>	<u>715.995</u>	<u>581.971</u>
	<u>3.785.727</u>	<u>-1.637.337</u>	<u>1.280.995</u>	<u>3.429.385</u>

Recapitulatie	€
Totaal toegevoegd	1.280.995
Totaal onttrokken	-1.637.337
Resultaat boekjaar	<u>-356.342</u>

Continuïteitsreserve

Deze reserve dient ter dekking van financiële risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat het ZZg ook in de toekomst aan zijn verplichtingen kan voldoen. De continuïteitsreserve Uitvoerings- en organisatiekosten bedraagt maximaal de jaarlast aan organisatiekosten, vermenigvuldigd met de factor 1,5. Dit maximum bedraagt € 1,15 miljoen.

Daarnaast is voor de continuïteit van de subsidieverstrekking een reserve Subsidieverlening programma's en projecten ter hoogte van minimaal € 1,5 miljoen gevormd. Het maximum van deze reserve bedraagt de jaarlast van de subsidieverstrekking, vermenigvuldigd met de factor 1,5.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves hebben een specifieke bestemming die door het ZZB is bepaald.

De bestemmingsreserves Financiering activa bedrijfsvoering en Financiering activa doelstellingen geven weer welke geldmiddelen zijn vastgelegd in bijvoorbeeld kantoorinventaris of leningen aan partnerorganisaties.

Het neerwaartse koersrisico van de beleggingen in aandelen en alternatieve beleggingen is door het ZZB gesteld op 30%, dat voor beleggingen in obligaties op 5%. Daarom is een reserve Risico waardeverandering beleggingen gevormd ter grootte van 30%, respectievelijk 5% van de balanswaarde van deze beleggingscategorieën. Deze reservering vormde tot 2014 onderdeel van de Continuïteitsreserve.

Gedurende de jaren 2011 – 2015 maakt het ZZg deel uit van de ICCO-alliantie en ontvangt het MFS II subsidies. Het ZZg is overeengekomen jaarlijks een eigen bijdrage te leveren aan het onderwijsprogramma (BE) in Suriname. Voor de jaren 2013 – 2015 is deze bijdrage gereserveerd uit het saldo van het boekjaar.

De reservering FED programma in Tanzania is uit eigen middelen gevormd en is bestemd voor de financiering van een *fair economic development* programma in dat land

Bestemmingsfondsen

Het doel van de bestemmingsfondsen is door de donateur bepaald. Besteding vindt uitsluitend plaats in overeenstemming met de specifieke bestemming van het fonds.

Het Kwekkeboom studiefonds is bestemd voor theologische opleidingen.

Het Van Raalte Studiefonds wordt gevormd uit dotaties van derden en van het ZZB. Het fonds is bestemd voor theologische opleidingen van kerkelijk werkers van de EBSG.

Het Nelly Artist Spierfonds wordt aangewend voor ondersteuning van kinderen die in Suriname in een kinderkamer of internaat verblijven.

Het Ben van den Boschfonds is in 2011 ingesteld tot steun voor muziekontwikkeling binnen de Broedergemeente wereldwijd.

Het fonds voor de kinderhuizen van de EBSG is bestemd voor onderhoud en renovatie van de kinderkamers.

Bij de opheffing van de Stichting Wilhelminafonds heeft het ZZg het resterende saldo ontvangen, met het oormerk dit te besteden aan medisch werk in Suriname.

Het fonds Kinderen en muziek is in 2012 gevormd met de hoger dan benodigde wervingsresultaten voor dit doel.

Het fonds Gehandicaptenzorg voor kinderen is in 2012 gevormd met de hoger dan benodigde wervingsresultaten voor dit doel.

Het fonds Ouderenzorg is in 2012 gevormd met de hoger dan benodigde wervingsresultaten voor dit doel.

Het fonds Kilangala school is in 2012 gevormd met de hoger dan benodigde wervingsresultaten voor dit doel. Het fonds is met name bestemd voor de instandhouding en uitbreiding van de Ineke Alberdaschool in Kilangala.

Het fonds Voorschoolse opvang is in 2012 gevormd met de hoger dan benodigde wervingsresultaten voor dit doel.

Het fonds Weeskinderen is in 2012 gevormd met de hoger dan benodigde wervingsresultaten voor dit doel.

De renovatie van Elim Home is afgerond. De hiervoor gereserveerde middelen zijn in 2014 besteed.

Het H.B. Philippfonds is in 2013 gevormd bij de aanvaarding van het legaat van mevrouw H.B. Philipp. Daarmee werd ook de verplichting aanvaard om uitsluitend de rendementen van dit fonds in Suriname te besteden aan projecten op het gebied van gezondheidszorg en onderwijs. Aangezien de geldmiddelen van dit legaat nog niet zijn ontvangen, wordt nog geen geoormerkt rendement berekend.

Het G.E. Knolfonds is in 2013 gevormd bij de aanvaarding van het erfdeel van de nalatenschap van mevrouw G.E. Knol. Het fonds kan uitsluitend worden aangewend voor het *Star Mountain Rehabilitation Centre*, gelegen in de Palestijnse Gebieden. Aangezien de verwachte opbrengst van de nalatenschap is toegenomen, is ook de omvang van het bestemmingsfonds toegenomen.

De bestemmingsfondsen voor Kinderhuis Leliëndaal en Kinderhuis Sukh Dhaam zijn in 2014 gevormd door het aanvaarden van een legaat met deze bestemmingen.

Het bestemmingsfonds Diakonessenhuis Suriname is gevormd uit het legaat van mevrouw G. Visser.

Gedurende de jaren 2011 – 2015 maakt ZZg deel uit van de ICCO-alliantie en ontvangt het MFS II subsidies ten behoeve van programma's gericht op onderwijs (BE) en economische ontwikkeling (FED) in Suriname. De bedragen die per eind 2014 zijn gereserveerd bestaan uit de nog niet geheel bestede bijdrage over 2014 en ontvangen rente.

ICCO subsidieerde het programma Onderwijs voor Werk van 2007 – 2010. Het resterende bedrag zal in overleg met ICCO worden besteed.

Periodiek wordt het realiteitsgehalte van de bestemmingsfondsen en –reserves door het ZZB getoetst.

8) Voorziening € 225.000

In verband met de reorganisatie die de werkorganisatie van het ZZg zal ondergaan en die in het verslagjaar is voorgenomen en gecommuniceerd, is een voorziening gevormd ter grootte van de geschatte afvloeiings- en reorganisatiekosten.

9) Langlopende schulden € 136.256

Het ZZg beheert geldmiddelen die door partnerorganisaties of donateurs aan het genootschap zijn toevertrouwd.

Langlopende schulden	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Project Boxel/Stichting Jakin, Suriname	87.801	96.473
Stg Pensioenfonds der EBGs, pensioenverbetering	48.455	52.566
Herfinanciering Tushikamane landbouwgroep	-	13.500
	<u>136.256</u>	<u>162.539</u>

10) Kortlopende schulden € 700.641

Het ZZg verbindt zich in de meeste gevallen voor de subsidie voor één jaar. Het hier gerubriceerde bedrag subsidieverplichtingen (€ 424.641.) bestaat uit toegezegde, maar nog niet (volledig) afgeroepen subsidies, waarvan de afroep en besteding binnen een jaar worden verwacht.

Partnerorganisaties	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Medische Zending, Suriname	28.613	41.170
Museumstichting Het Hernhutter Huis	63.419	66.864
	<u>92.032</u>	<u>108.034</u>

Overige kortlopende schulden	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Crediteuren	17.836	17.902
Opgebouwde verlofrechten en vakantietoelage	28.285	32.421
Diverse betalingen voor derden	6.015	9.254
Loonheffing, sociale premies	22.903	25.311
Vooruit ontvangen bijdragen	84.739	85.398
Accountantskosten	8.000	10.000
Bank- en beleggingskosten	7.669	7.780
Overige schulden	8.521	6.971
	<u>183.968</u>	<u>195.037</u>

Een deel van de voor 2015 bestemde MFS II bijdrage (€ 84.739) werd vooraf uitgekeerd en werd als vooruit ontvangen bijdrage gerubriceerd.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

- Het ZZg huurt een kantooretage in Zeist, het huurcontract loopt tot en met 30 april 2015, stilzwijgend verlengd met 12 maanden. De huursom wordt jaarlijks geïndexeerd en bedraagt in 2015 € 53.514
- Het ZZg leaset een kopieerapparaat/printer tot 1 oktober 2015. De gebruiksvergoeding wordt jaarlijks aangepast en bedraagt in 2015 € 3.630.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2014

Baten uit eigen fondsenwerving € 961.247

Baten uit eigen fondsenwerving	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
	€	€	€
Donateurs *	449.842	415.000	439.190
Scholen	15.719	30.000	12.468
Kerkelijke gemeenten	79.237	110.000	104.452
Overige organisaties	200.286	150.000	198.768
Nalatenschappen	209.424	150.000	247.807
Goederen / diensten / verkopen	6.739	-	2.230
	<u>961.247</u>	<u>855.000</u>	<u>1.004.915</u>

* Bijdragen van donateurs	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
	€	€	€
Mailingacties ZZg-Nieuws	215.753	250.000	263.358
Vaste toezeggingen	5.763	15.000	13.623
Schenken	40.366	50.000	44.657
Overige giften van particulieren	113.542	70.000	95.746
Extra bestemde bijdragen	74.418	30.000	21.806
	<u>449.842</u>	<u>415.000</u>	<u>439.190</u>

Bijdragen van donateurs € 449.842

Ondanks een afname van het aantal donateurs, steeg de opbrengst van de mailings met 2,4%.

Bijdragen van scholen € 15.719

Via het scholenprogramma TwinKids.nl wordt educatief en wervend materiaal aan daarin geïnteresseerde scholen ter beschikking gesteld en worden deze bij hun acties begeleid. In totaal werd van 34 scholen (2013: 37) een bijdrage ontvangen.

Bijdragen van kerkelijke gemeenten € 79.237

Vanuit de diverse Evangelische Broedergemeenten in Nederland en Duitsland werd in totaal € 53.836 (2013 = € 49.301) ontvangen. Van de overige, voornamelijk protestantse kerkelijke gemeenten ontving het ZZg € 25.401 (2013 = € 55.149).

Bijdragen van overige organisaties € 200.286

Niet alle organisaties stellen vermelding op prijs. Hun bijdragen worden hierna bij 'Overige bijdragen' vermeld.

Organisatie	Bedrag	Bestemd voor		Land
	€			
Stichting Trijntje Beimers	36.060	14.004	Kilangala Missie	Tanzania
Stichting Trijntje Beimers	12.000	14.005	Kantembo Missie	Tanzania
RC Maagdenhuis	20.000	14.042	Dienstwoningen	Suriname
RC Maagdenhuis	5.000	12.045	Renovatie Soendar Singh	Suriname
Stichting ProTanz	12.500	14.007	Ineke Alberdaschool	Tanzania
Moravian Church Foundation	14.850	14.035	Tomaten Elim Home	Zuid Afrika
Ds. J. van Dijk Stichting	9.000	14.007	Ineke Alberdaschool	Tanzania
Brink Houtman Stichting	10.000		Wereldwijd zendingswerk	
Overige bijdragen	80.876			
	<u>200.286</u>			

Nalatenschappen € 209.424

In 2014 werden 9 erfstellingen (2013 = 16) ontvangen, met een gemiddelde opbrengst van € 13.022 (2013 = € 14.463). De waarde van enkele oudere nalatenschappen werd herberekend.

Goederen en diensten in natura en verkopen € 6.739

Incidenteel ontvangt het ZZg hulpgoederen. De hulpgoederen werden in alle gevallen naar Suriname gezonden.

Baten uit acties van derden € 76.200

Organisatie	Bedrag excl akv	Bestemd voor		Land
	€			
Wilde Ganzen	32.500	14.030	Ambulance Kilangala	Tanzania
SKAN Fonds	30.000	14.042	Dienstwoningen	Suriname
Kerk in Actie PKN	13.000	14.044	Theologische opleidingen	Suriname
Vergoeding uitvoeringskosten akv	700			
	<u>76.200</u>			

Subsidies van overheden

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
	€	€	
MFS2 (excl. akv en pme)	570.227	554.000	733.246
Vergoeding uitvoeringskosten akv	58.989	96.000	75.192
	<u>629.216</u>	<u>650.000</u>	<u>808.438</u>

Rentebaten en baten uit beleggingen € 281.608

Bruto resultaat van beleggingen	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
	€	€	€
Rente	50.681	55.000	55.617
Contant dividend	27.636	18.000	23.105
Gerealiseerde waardeverschillen	42.786	-	24.010
Niet gerealiseerde waardeverschillen	160.505	28.000	118.276
Rentebaten en baten uit beleggingen	<u>281.608</u>	<u>101.000</u>	<u>221.008</u>

De lage rentestand zet het rendement op obligatiebeleggingen onder neerwaartse druk. De beleggingen in aandelen presteerden boven verwachting.

Netto resultaat van beleggingen	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
	€	€	€
Rentebaten en baten uit beleggingen	281.608	101.000	221.008
Kosten van beleggingen	-32.931	-21.000	-25.583
Netto beleggingsresultaat	<u>248.677</u>	<u>80.000</u>	<u>195.425</u>

Overige baten € 20.601

Overige baten	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
	€	€	
Gebruik kantoor- en vergaderruimte	8.009	8.000	8.069
Overige dienstverlening	10.736	2.000	4.760
Overige baten	1.856	-	-388
	<u>20.601</u>	<u>10.000</u>	<u>12.441</u>

Besteed aan de doelstellingen

Het ZZg onderscheidt deelgebieden van de hoofdthema's Zending, Diaconaat en Ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast kent het een aantal kernlanden waarin meer intensief met partners wordt samengewerkt. In de onderstaande tabel is de financiële omvang per (sub)thema en (kern)land weergegeven. In 2014 is besloten tot vrijval van € 129.600 aan vervallen subsidieverplichtingen, waarvan € 90.943 t.b.v. MFS II.

Een gedetailleerde specificatie van de in 2014 toegekende project- en programmasubsidies is in het bestuursverslag opgenomen.

Subsidieverstrekking 2014

Aandachtveld	Suriname	Tanzania	Zuid Afrika	Cuba	Albanie	Letland	Pal. gebieden	Overige regio's	Nederland	Totaal	
1 ZENDING											
1.1 Evangelieverkondiging		49.000						2.130	10.000	61.130	
1.2 Theologische vorming	26.000	2.600								28.600	
1.4 Hulp aan lokale kerken	29.317	3.000		1.000						33.317	
1.9 Overige subsidies											
	55.317	54.600		1.000				2.130	10.000	123.047	9,4%
2 DIACONAAT											
2.1 Kinderhuizen & Internaten	4.500									4.500	
2.2 Gehandicaptenzorg							7.500			7.500	
2.3 Ouderenzorg	5.000									5.000	
2.9 Overige subsidies	10.050								7.500	17.550	
	19.550						7.500		7.500	34.550	2,6%
3 ONTWIKKELINGSSAMENWERKING											
3.1 Gezondheidszorg		40.700								40.700	
3.2a Onderwijs & Vakopleiding	184.500	44.810	1.470			950				231.730	
3.2b MFS II Basic Education	487.520									487.520	
3.3a Bestaansverwerving		12.500	49.500							62.000	
3.3b MFS II Fair Economic Development	355.097									355.097	
3.9 Overige subsidies		1.000								1.000	
	1.027.117	99.010	50.970			950				1.178.047	89,7%
4 EDUCATIE DOOR DERDEN									5.000	5.000	
									5.000	5.000	0,4%
5 VRIJVAL SUBSIDIEVERPLICHTINGEN											
5.1 ZZg	-29.947	-5.910	-60					-2.740		-38.657	
5.2 MFS II	-90.943									-90.943	
	-120.890	-5.910	-60					-2.740		-129.600	
6 OVERIG											
6.1 Bijdragen in goederen / diensten	1.400									1.400	
6.2 Extra bestemde bijdragen	74.964	231	12.300		583		4.537	3.182	5.083	100.880	
	76.364	231	12.300		583		4.537	3.182	5.083	102.280	7,8%
	1.057.458	147.931	63.210	1.000	583	950	12.037	2.572	27.583	1.313.324	100,0%
	80,5%	11,3%	4,8%	0,1%	0,0%	0,1%	0,9%	0,2%	2,1%	100,0%	

De verhouding tussen de bestedingen aan de doelstellingen en de totale baten bedraagt 82,3%. De totale bestedingen krachtens de doelstellingen bedragen 77,1% van de totale lasten.

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
<i>Bestedingspercentage baten</i>	82,3%	90,4%	70,7%
<i>Bestedingspercentage lasten</i>	77,1%	76,7%	77,4%

Organisatiekosten

De eigen organisatiekosten zijn voor een deel rechtstreeks toe te rekenen aan de doelstellingen. Waar dit niet het geval is, wordt een verdeelsleutel gebruikt. Voor de berekening van de kosten van beheer & administratie zijn de aanbevelingen van de VFI (Vereniging Fondsenwervende Instellingen) gevolgd.

Relatieve verdeling van gemengde organisatiekosten

Taakgroep	Alg secr	Bestuur	C&F	PPB	FIB
Organisatiekosten zending, diaconaat etc.	20%			75%	8%
Organisatiekosten educatie en voorlichting	20%		43%	10%	
Kosten eigen fondsenwerving			57%		
Kosten werving acties derden	10%			15%	
Kosten van beleggingen					3%
Kosten beheer en administratie	50%	100%			89%

De bestuurs- en commissieleden van het ZZg hebben een onbezoldigde functie. Aantoonbaar voor een juiste functie vervulling gemaakte kosten, zoals reiskosten, worden vergoed. De bestuurskosten zijn in de kosten van Beheer en Administratie opgenomen.

Kostenpercentage eigen fondsenwerving en kostenpercentage administratie en beheer

Het kostenpercentage eigen fondsenwerving is berekend uit het totaal van de baten uit eigen fondsenwerving en de kosten daarvan. Het ZZB heeft vastgesteld dat dit percentage idealiter maximaal 15 mag bedragen. Het CBF staat een maximum van 25 toe.

Daarnaast beveelt de VFI aan dat een verhoudingscijfer wordt weergegeven van de kosten van Beheer en Administratie en het totaal van de lasten. Het ZZB heeft hiervoor een maximum percentage gesteld van 10.

Beide verhoudingsgetallen staan onder opwaartse druk vanwege de afnemende omzet.

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
<i>Kostenpercentage eigen fondsenwerving (norm 15%)</i>	14,8%	20,1%	16,2%
<i>Kostenpercentage administratie en beheer (norm 10%)</i>	12,9%	10,9%	10,9%

Toelichting lastenverdeling Model C	Doelstellingen		Werving baten			Beheer & admin	Werkelijk 2014	begroot 2014	werkelijk 2013
	ZDO	Educatie	Fondsenwerving	Acties derden	Beleggingen				
	€	€	€	€	€				
SUBSIDIEVERSTREKKING									
Zending	123.047						123.047	97.000	107.097
Diaconaat	34.550						34.550	88.000	125.700
Ontwikkelingssamenwerking	335.430						335.430	110.000	210.499
MFS II programma's	842.617						842.617	940.000	765.170
Educatie door derden		5.000					5.000	5.000	10.000
Vrijval subsidieverplichtingen	-129.600						-129.600	-94.000	-150.497
Overig	102.280						102.280		58.641
	<u>1.308.324</u>	<u>5.000</u>					<u>1.313.324</u>	<u>1.146.000</u>	<u>1.126.610</u>
ORGANISATIEKOSTEN									
Salaris	98.288	66.156	56.113	22.087	3.124	126.816	372.583	393.000	387.329
Sociale lasten	16.273	10.191	8.742	3.544	499	19.434	58.683	51.000	45.246
Pensioenpremie	12.131	7.747	6.230	2.778	348	14.806	44.039	47.000	43.668
Overige	6.691	4.930	4.418	1.465	256	9.622	27.382	33.000	28.724
Personeelskosten	133.383	89.023	75.502	29.873	4.227	170.678	502.687	524.000	504.967
Huisvestingskosten	16.278	12.804	12.583	3.496		29.436	74.597	70.000	69.856
Kantoor-, reis- en algemene kosten	28.706	6.456	21.675	1.228	28.703	70.444	157.212	111.000	115.651
Vergoeding organisatiekosten	-108	-3.064	-3.919	-54		-270	-7.415		
Publiciteit en communicatie	30	22.730	36.824			225	59.809	80.000	76.530
	<u>178.289</u>	<u>127.949</u>	<u>142.665</u>	<u>34.543</u>	<u>32.931</u>	<u>270.513</u>	<u>786.890</u>	<u>785.000</u>	<u>767.004</u>
Totaal	<u>1.486.613</u>	<u>132.949</u>	<u>142.665</u>	<u>34.543</u>	<u>32.931</u>	<u>270.513</u>	<u>2.100.214</u>	<u>1.931.000</u>	<u>1.893.614</u>

- In de personeelskosten is de waarde van de per 31 december 2014 bestaande verlof- en vakantiegeldrechten inbegrepen;
- Het gemiddeld aantal fte bedroeg in 2014 7,4 (2013 = 7,5): AS 0,9; PPB 1,8; C&F 2,4; F1b 2,3
- Per 31 december 2014 bedraagt het aantal werknemers 10 (6 man / 4 vrouw) en het aantal fte 7,4 (4,6 man / 2,8 vrouw);
- De pensioenregeling is ondergebracht bij PFZW. Het ZZg is uitsluitend verplicht tot betaling van de jaarlijks vastgestelde premies. Er is in geen geval een verplichting tot bijstorting. Er is geen sprake van recht op teruggave / premiekorting.
- De gemiddelde kosten per fte (salaris, sociale lasten en pensioenpremie) bedroegen in 2014 € 64.230 (2013 = € 62.664)

Directiesalaris

Het ZZB heeft de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. De arbeidsvoorwaarden van de PKN (kerkelijke medewerkers) zijn integraal van toepassing.

Bezoldiging directie

Functionaris

Naam	Drs. A.A. Kramer
Functie	Algemeen secretaris

Dienstverband

Contract	vast
PKN salarisschaal / periodieke verhoging	13-9
Uren (voltijds werkweek)	36
Parttime percentage	88,9%
Periode in 2014	1 jan - 31 dec

Jaarinkomen

Bruto loon/salaris	€	56.556
Vakantiegeld	€	4.525
Eindejaarsuitkering	€	4.695
Variabel jaarinkomen	€	-
Totaal jaarinkomen	€	<u>65.776</u>

SV lasten (werkgeversdeel)	€	9.116
Belastbare vergoedingen/bijtellings	€	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	€	8.459
Overige beloningen op termijn	€	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	€	-
Totaal overige lasten en vergoedingen	€	<u>17.575</u>

Totaal bezoldiging 2014	€	<u><u>83.351</u></u>
-------------------------	---	----------------------

<i>Totaal bezoldiging 2013</i>	€	76.742
--------------------------------	---	--------

Overige gegevens

Verdeling van het saldo van baten en lasten over 2014

Het boekjaar werd afgesloten met een tekort van € 356.342. Een groot deel van dit tekort wordt veroorzaakt door de vorming van een voorziening reorganisatiekosten, die ten laste komt van de continuïteitsreserve. De Continuïteitsreserve waardeverschillen beleggingen valt op grond van gewijzigde richtlijnen vrij en wordt vervolgens als Bestemmingsreserve waardeverschillen beleggingen opnieuw gevormd.

Wegens onderbestedingen van geormerkte baten werden bedragen toegevoegd aan bestemmingsfondsen. Ook werd onttrokken aan eerder gevormde bestemmingsfondsen en -reserves. De specificatie van de vermogensmutaties is weergegeven op pagina 12.

Resultaatbestemming	2014
	€
Toevoeging / onttrekking aan:	
Continuïteitsreserve	-785.413
Bestemmingsreserves	477.200
Bestemmingsfondsen	-48.129
	<u>-356.342</u>

Relevante gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen voor deze jaarrekening relevante gebeurtenissen na balansdatum.

Vereniging Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente
Zusterplein 20
3703 CB ZEIST

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2014 van Vereniging Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente te Zeist gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 (met een balanstotaal van € 4.491.282) en de staat van baten en lasten over 2014 (met een resultaat van € 356.342 negatief) met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beiden in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de door het bestuur van de Vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Was getekend,
Sliedrecht, 11 mei 2015
WITh accountants B.V.
P. Alblas RA

Correspondentie-adres

Postbus 2150 - 2400 CD - Alphen aan den Rijn
T 0172-750175 | www.withaccountants.nl | info@withaccountants.nl | Twitter: @withaccountants
IBAN: NL71 INGB 0667 8301 62 | KUK: 28112484

Begroting 2015

Staat van Baten en Lasten	Begroot 2015	Werkelijk 2014
	€	
Baten:		
Baten uit eigen fondsenwerving	757.000	961.247
Baten uit acties van derden	29.000	76.200
Subsidies van overheden	714.000	629.216
Resultaat van beleggingen	123.000	281.608
Overige baten	10.000	20.601
Som der baten	1.633.000	1.968.872
Besteed aan de doelstellingen:		
Zending	-50.000	-123.047
Diaconaat	-108.000	-34.550
Ontwikkelingssamenwerking:		
Eigen bestedingen	-100.000	-335.430
MFS II BE	-465.000	-487.520
MFS II FED	-251.000	-355.097
Overige bestedingen	-	-102.280
Voorlichting en educatie door derden	-5.000	-5.000
Vrijgevallen subsidieverplichtingen	70.000	129.600
Uitvoeringskosten voorlichting en educatie	-157.000	-127.949
Uitvoeringskosten programma's en projecten	-179.000	-178.289
Besteed aan de doelstellingen	-1.245.000	-1.619.562
Werving baten		
Kosten eigen fondsenwerving	-152.000	-142.665
Kosten acties derden	-40.000	-34.543
Kosten van beleggingen	-31.000	-32.931
Kosten werving baten	-223.000	-210.139
Beheer en administratie		
Kosten beheer en administratie	-234.000	-270.513
Vorming voorziening reorganisatie	0	-225.000
	-234.000	-495.513
Som der lasten	-1.702.000	-2.325.214
(Verwacht) exploitatiesaldo	-69.000	-356.342
Onttrekken aan fondsen en reserves	69.000	197.230
Toevoegen aan fondsen en reserves	-	48.129
Resultaat	-	-110.983